

TSK ELELE VAKFI

ISSN: 2148-3698 YIL:2 SAYI:5 EKİM 2014

DERGİSİ

EN BÜYÜK GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

19 EYLÜL GAZİLER
GÜNÜ ETKİNLİKLERİ

FTR ANABİLİM DALI

ENGELLİ ÖĞRENCİLERİN TİYATRO BAŞARISI

Vizyonumuz

Ülke Savunması ve milletin bölünmez bütünlüğü için görevi başında yaralanan veya uzvunu kaybedenler başta olmak üzere; TSK personeli, emeklisi, malulen emeklisi ve bunların bakmakla yükümlü olduklarının rehabilitasyonu ve devamlı bakımlarını sağlamak, uygar ve çağdaş seviyede sağlıklı bir yaşam sürdürebilmelerine katkıda bulunmak, engelli çocuk ve yetişkinler ile ilgili çalışma ve faaliyetlerde bulunmaktır.

Kaynağını, Yüce Türk Milletinin ELELE vererek gönüllü bağışlarının oluşturduğu menkul ve gayri menkullerini en üst seviyede dikkat, gayret ve özenle en iyi şekilde değerlendirmek suretiyle amaca uygun modern tesisler kurmak, yaygınlaştırmak ve örnek düzeyde işletilmesi için destek sağlamaktır.

Başarıya şartlanmış bilimsel ve kültürel donanıma sahip, çalışanların maksimum faydayı sağladığı, bağış yapan kişi, kurum ve kuruluşların teveccühüne layık, kamu yararına hizmet veren, sağlık ve sosyal içerikli öncü ve güvenilir bir vakıf olmaktır.

Misyonumuz

Amacı Gerçekleştirmek Üzere; tesislere sahip olmak, bu tesislerin işletme ve idamesi için destek sağlamak, kâr getirici yatırım, ortaklık ve şirketler kurmak, çağdaş iletişim araçlarıyla tanıtım faaliyetlerinde bulunmak ve bağışları artırmaktır.

Sabri DEMİREZEN
Tümgeneral (E)
TSK Elele Vakfı
Genel Müdürü

Sunuş

Değerli Okurlarımız,

TSK Elele Vakfı Dergisinin beşinci sayısı ile birlikteyiz.

Vakfımız, sizin varlığınız ve desteğinizle vakıf senedindeki amaçlarına uygun tüm görevleri büyük bir sorumluluk duygusu içerisinde ve gururla yerine getirme gayreti içinde çalışmalarına devam etmektedir.

Bu sayımızda Parçacık Hızlandırıcı Teknolojisi, FTR Ana Bilim Dalı, TSK Özel Bakım Merkezi Tanıtımı, Engelli Öğrencilerin Tiyatro başarısı ve Engelli Hakları ile ilgili haberleri bulabileceksiniz.

TSK Elele Vakfından bağışlarını esirgemeyen tüm kişi, kurum ve kuruluşlara saygı ve sevgilerimi sunar, hepinize sağlık ve esenlikler dilerim.

İÇİNDE

10-11-12-13

Parçacık Hızlandırıcı Teknolojileri ve Türk Hızlandırıcı Merkezi Projesi

TSK Ankara Özel Bakım Merkezi Tanıtımı

18-19

FTR ANABİLİM DALI

15-16-17

ISSN: 2148-3698

Yıl: 2 Sayı: Ekim 2014

ÜCRETSİZDİR

3 ayda bir yayınlanır.

TSK ELELE VAKFI adına sahibi

SABRİ DEMİREZEN

Genel Müdür

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

MEHMET EKİNCİ

İDARE YERİ

ZİYA GÖKALP CAD.

Ataç-2 Sok. No: 43 / 8

Kızılay - Çankaya / ANKARA

Tel: 0312 431 99 36

Faks: 0312 431 07 36

www.elele.org.tr

elele@elele.org.tr

DERGİDE YAYINLANAN BÜTÜN
YAZILAR KAYNAK GÖSTERİLEREK
ALINTI YAPILABİLİR.

Baskı:

Büyük Anadolu Medya Grup

İstanbul Cad. Elif Sok.

No: 7/188 İskitler/ANKARA

Tel: 0312 384 30 70 (Pbx)

Baskı Tarihi: EKİM 2014

değerler

ENGELLİ HAKLARI

22-23

- Kamusal haklarda indirim
- ÖTV ve MTV muafiyeti
- Ulaşımda indirim
- Memur için tayin hakkı
- Engelliler için araç park yerleri
- Engelli çocuğu olan çalışanların hakları

4-5 EN BÜYÜK GAZİ ATATÜRK

6-7 GAZİLER GÜNÜ ETKİNLİKLERİ

8 19 EYLÜL GAZİLER GÜNÜ

9 GÖZ SEĞİRMESİ NEDEN OLUR?

14 SUNAY AKIN'IN YAZISI

24-25 ENGELLİ ÖĞRENCİLERİN
TİYATRO BAŞARISI

26-27 TEKNOLOJİ VE YASALAR

28-29 DEJA VU NEDİR? NASIL OLUR?

31 İLK KADIN MEBUS - SATI KADIN

32-33 OBEZİTEDEN KORUNMAK

34-35 GÜLSAV PAZARLAMA DAĞ. A.Ş.

37 SU İLE ÇALIŞAN OTOMOBİL

EN BÜYÜK GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

- Küçük yaşta iken babası öldü...
- Kimsesiz ve yetim büyüdü...
- Haksız yere tutuklandı hapse atıldı...
- Yıldırımak ve sindirmek için sürüldü...
- Savaşta göğsünden vuruldu...
- Osmanlı Hükümetince çok sevdiği mesleğinden alındı...
- İdam cezasına çarptırıldı...
- Sağlığını kaybetti...
- Karaciğeri iflas etti...
- Yılmadı, inandığı milletini özgürlüğe taşıdı, yedi düveli dize getirdi...
- Cumhuriyeti kurdu ve bizlere armağan etti,
- Savaşlarda bizzat bulunarak ve komuta ederek gazi-lik mertebesine ulaştı...

Türk tarihinde İslam öncesi ve sonrası dönemlerde şehitlik ve gazilik hep onurlu bir mevki olmuştur. Her Türk bu onura nail olabilmek için vatanı, milleti, bayrağı ve kutsal saydığı değerler üzerine savaşmıştır. Türk Gazisi içinde bulunduğu olumsuz koşulları hiçbir zaman engel olarak görmemiştir. Bunun en güzel örneği Atatürk önderliğinde verilen "Kurtuluş Savaşında" yaşanmıştır. Türk Milleti bütün imkânsızlıklara, yorgunluğa ve yoksulluğa rağmen vatanı ve istiklali için verilen ölüm kalım mücadelesine "Ya İstiklal, Ya Ölüm" sözleri ile her şeyi göze alarak girişmiştir.

Atatürk'ün "Dünyanın hiç bir ordusunda yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rast gelinmemiştir. Her zaferin mayası sendedir. Her zaferin en büyük payı senindir. Kanaatinle, imanıyla, itaatle hiçbir korkunun yıldırmadığı demir gibi pak kalbin ile düşmanı nihayet alt eden büyük gayretin için minnet ve şükranlarını söylemeyi nefsime en aziz bir borç bilirim." sözleri, Türk Ordusunu ve Türk Askerini tarif etmektedir.

Mustafa Kemal şehitlik ve gaza ruhunun sadece ordu-
da değil Türk milletinin kendisinde de olduğunu biliyor-
du, Türk ordusunu ve Türk milletini çok iyi tanıyordu.
Türk milletinde var olan bu ruh Mustafa Kemal'in işini
kolaylaştıran bir unsur olmuştur. Bu sayede Çanakkale'de
"Ben size taarruzu emretmiyorum. Ölmeyi emrediyor-
um. Biz ölünceye kadar geçecek zamanda yerimize
başka kuvvetler, başka kumandanlar geçebilir!" emri-
ni verebilmiştir. Ulusumuzu yok etme planının ilk aş-
ması olan Çanakkale Savaşı, Türk Askerinin gerektiğin-
de yurdunun ve ulusunun özgürlüğü için canını seve
seve verebileceğinin en büyük kanıtlarından biri olmuştur.
Kazanılan bu durum, Ulusumuzu yok olmaktan kur-
tardığı gibi, Mustafa Kemal ATATÜRK'ün üstün başarılar-
ını öne çıkararak lider olmasını da sağlamıştır.

Mustafa Kemal ATATÜRK, Kurtuluş Savaşı'nda Türk
Askeri ile tarih yazmıştır. Yurdumuzu işgal edenlere karşı
son tokatı da Dumlupınar'da 22 Ağustos 1922 tarihinde
atmış ve yurdun kurtuluş yolu açılmıştır. Bu savaş,
son yıllarda Osmanlı'nın yenilgiler yaşadığı Balkan fela-
keti, Sankamış bozgunu karşısında Türk'ün halen ayakta
olduğunu kanıtlamıştır. Mustafa Kemal, çok önemli
sonuçları olan ve 22 gün süren Sakarya Savaşını Baş-
komutan olarak bizzat başarıyla yönetmiş, sol kaburga
kemiklerinden biri bu savaşta kırılmıştır.

Bilindiği üzere Gazi savaşa katılıp da, savaştan sağ

dönen savaşmış kahramanlardır. En büyük Gazi, bu
unvanı Sakarya Savaşı sonrasında 19 Eylül 1921 tarihinde
Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kararı ile alan vatanın
kurucusu ve kurtarıcısı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'tür.

Mustafa Kemal ATATÜRK, ünlü eseri Nutuk'ta "Sava-
şa ya şehit ya gazi olmak için gidilir. Genel olarak, kah-
ramanlık meydanlarında ölenlerin hepsine şehit der-
lense de sağ kalanların hepsine gazi unvanı verilmez.
Bu unvanı ancak kanun verir. Medeni bir milletin yük-
sek çıkarları uğruna yapmaya mecbur olduğu harp-
ler, Arap aşiretlerinin birbirine karşı açtığı gazve değil-
dir. Öyle bile olsa, bu savaştan sağ salim çıkanlara belki
yalnız anaları, babaları takdir için "benim gazi oğlum"
diyerek övünürler. Fakat millet ve tarih unvan vermek-
te o kadar cömert değildir." demektedir.

Mustafa Kemal ATATÜRK başta olmak üzere, Koca
Seyit Onbaşı'dan Mehmet Çavuşa ve on binlerce kah-
ramanlara yakışır yurttaş olabilmek için, onları saygı ve
rahmetle anmak yanında, onlar gibi yurtsever olmak en
önemli görevimizdir.

**Ne mutlu vatanının bağımsızlığı için
canını feda eden şehitlere, hayatını
kaybeden veya halen yaşayan
kahraman gazilere ve onlara layık olma
çabası içinde olanlara...**

Seçil KAYNAK
Sosyal Hizmet Uzmanı
TSK Reh. ve Bkm.Mrk.Bşk.lığı

19 EYLÜL GAZİLER GÜNÜ ETKİNLİKLERİ

Sıtkı AYDINEL Tümgeneral (E), Devrim Tarihi Doktoru

TSK Elele Vakfı tarafından inşa ettirilerek TSK ya bağışlanan TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi'nin 19 Eylül'de yaptığı görkemli gösterileri izleme olanağını buldum. Gerçekten çok iyi düzenlenmişti. Sakarya Salonundaki konuşmalar ve Gazi sporculara verilen ödüllerden sonra bahçede izlenen Mehter takımının verdiği konser kusursuz idi. Hepimizi hayran bıraktı. Spor sahasında engelli gazilerimizin yaptığı futbol maçı da törene ayrı bir anlam kazandırdı. Ardından Ankara Seymenler Klubü'nün oyunları ve kokteyl ile programa son verildi.

NEDEN 19 EYLÜL ?

ÖZET

Çünkü o gün "Gaziler Günü" idi. Bu gün hakkında kısaca bilgi arz etmek isterim. Vereceğim bilgiler tamamen belgelere dayanmaktadır. Bilindiği gibi Eskişehir- Kütahya Muharebelerinde Ordumuz yenilgiye uğramıştı. Bu durumda TBMM'de münakaşalar oluyordu ve Mustafa Kemal Paşa başa geçsin diyenler oldu. Sonuçta Mustafa Kemal Paşa'ya savunma ile ilgili Meclisin bütün yetkilerini içeren (BAŞKOMUTANLIK) yetkisi ve sorumluluğu verildi. Bu yetkiyi alınca Tekalüfi Miliye adı altında on emir yayınladı ve milletten birçok talepte bulundu. Bu emirlerin ilk maddesi -dikkatinizi çekerim -her haneden bir çift çorap, bir zıbın (iç çamaşırı) ve bir çarık istemek idi. Buna ilaveten silah, araç, vb. Ordunun ihtiyaçları ile ilgili bir çok eksiklerin tamamlanmasına öncelik verdi. Bu arada Yunan ordusu takviyeler olarak taarruza geçti ve Sakarya'nın

doğusuna kadar ilerledi. Hedefi Ankara idi. Düşmanın bu başarısı karşısında muharebe kaçınılmaz hale geldi. Sakarya muharebesini başlatmak üzere 12 Ağustos 1921'de Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa (Çakmak) ile birlikte Mustafa Kemal Paşa Ankara'dan Polatlı yakınlarındaki Alagöz Köyünde bulunan Cephe Karargahına geldiler . Mustafa Kemal Paşa geldiği ilk gün burada kalmayıp cepheyi denetlemeye gitti. Yıldız Tepe, İner Katrancı bölgesinde atına binerken atın ürkmesi üzerine attan düştü ve kaburga kemiği kırıldı. Acılar içinde idi. Bir ara Ankara'ya gitti, röntgeni çekildi. Acıların dinmemesine rağmen tekrar cepheye döndü. Muharebeyi sevk ve idare etti.

Nihayet, şiddetli taarruzlarımız karşısında 13 Eylül'de düşman dağınık bir şekilde Sakarya'nın batısına çekildi. Böylece Sakarya Zaferi kazanılmış oldu. Mustafa

Kemal bu zaferi gördüğü zaman " İlk defa ağrıların geçtiğini hissediyorum" dedi.

İsmet Paşa ve Fevzi Paşa, birlikte imzaladıkları bir öneri ile Başkomutan'a Mareşallik rütbesi ve Gazilik unvanı verilmesini talep ettiler (14 Eylül 1921). Öneri Meclis'te oy birliği ile kabul edildi (19 Eylül 1921). Artık her yıl bu tarih "GAZİLER GÜNÜ" olarak kutlanmaya başlandı.

Tümg. (E) Sıtkı Aydınel

Tümg. (E) Sabri Demirezen

KAZANILAN Zafer Yurtta büyük bir sevinç yarattı. Gazi Mustafa Kemal Paşa, yaptığı konuşmada; Gazi Mustafa Kemal Sakarya Zaferini kutlarken yaptığı konuşma da milleti, Ordu'yu, Komutanları, Subayları ve erleri ayrı ayrı kutladı ve minnet ve şükranlarını sundu.

Erlere: "Dünyanın hiçbir ordusunda yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rastgelmemiştir" çok meşhur sözünü burada söylemiştir. Konuşmanın bir yerinde ise *"Avrupa'nın en mükemmel vasıtaları ile teçhiz edilmiş Kostantin (Yunan Kralı) ordusundan, ordumuzun teçhizat itibariyle geri kalmaması ve hatta ona üstün olabilmesi gibi bir mucizeyi Anadolu halkının fedakarlığına medyunuz"* demiştir.

Atatürk'ün bu sözlerinin adeta tekrar yerine getirilmesi için TSK Elele Vakfı'nın oluşumunda halkımızın gösterdiği fedakarlık bize o günleri hatırlatmıştır. Hatta o fedakarlık bugünlerde de devam etmektedir. Çünkü, Türk Milleti Asker millettir, Askerini sever, o askerler Türk ana-babalarının evlatlarıdır, hele "Her şey vatan için" sözlerini içtenlikle tekrar etmeleri bu duygunun en büyük delilidir.

İşte o millet yaptığı yardımın çok faydalı şekilde kullanıldığını, Vakfın inşa ettiği bu çok büyük eserleri gördükçe gönülden gelen katkılarını asla esirgemeyecek, özverilerine devam edecektir.

19 EYLÜL GAZİLER GÜNÜ

Muharip Gazi: Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarından harbe fiilen katılanları, ifade eder.

MALUL Gazi : Türkiye Cumhuriyeti Devleti sınırlarını korumak ve güvenliğini sağlamak görevi ile harpte veya Devletin bekasını hedef alan terör örgütlerine karşı yurtiçi ve yurtdışı mücadelede her çeşit düşman veya terörist silahlarının tesiriyle veya harp bölgesindeki hareket ve hizmetler sırasında, bu hareket ve hizmetlerin sebep ve tesiriyle yaralanarak tedavileri sonucunda sakatlığı rapor ile kesinleşenleri ifade eder.

GAZİLİK unvanı devlet tarafından verilir.

I.DÜNYA savaşından sonra cennet vatanın topraklarını işgal eden işgal güçlerine karşı Mustafa Kemal'in önderliğinde Şerefli bir kurtuluş mücadelesi vermiştir. İşte bu kurtuluş savaşında batı cephesinde devam eden

Kütahya-Eskisehir savaşlarında elde ettikleri başarıyı devam ettirerek ,Türk ordusuna son darbeyi vurup Ankara'yı işgal etmeyi düşünen Yunanlılar 13 Ağustos 1921 de yeni bir saldırı başlattılar. 23 Ağustos 1921 de başlayan ve 22 gün 22 gece süren Sakarya savaşında atından düşüp yaralanmasına rağmen cepheden ayrılmayıp üstün komutanlık, vatan ve millet sevgisini bir defa daha ortaya koyan Mustafa Kemal Paşa'ya 19 Eylül 1921 de TBMM tarafından Gazilik unvanı ile Maresallık rütbesi verilmiştir.

27 Haziran 2002 tarihli 4768 Sayılı Kanun ile 19 Eylül günü Gaziler Günü olarak kabul edilmiştir. Kanun kapsamında her yıl 19 Eylül Günü de yurt genelinde anma törenleri düzenlenir.

Göz Seğirmesi Neden Olur?

Dünyanın her yerinde göz seğirmesi ile ilgili efsaneler anlatılır. Peki, göz seğirmesi için herhangi bir bilimsel açıklama var mıdır? Bu makalede bundan bahsedeceğiz. Hawaii'deki bir inanışa göre, göz seğirmesinin bir yabancı'nın geleceğinin alameti olduğunu biliyor muydunuz?

Göz seğirmesi göz kapağının istemsiz hareketi yada kas spazmidir. Çoğu kişi bu durumu yaşamıştır ve aniden başlayıp bir kaç dakika sonra kendiliğinden geçtiğini görmüştür. Ancak göz seğirmesi daha sık oluyorsa ve belirtiler bir kaç günden aya kadar uzun bir süre devam ediyorsa, bu durum sadece bir sıkıntı olmaktan çıkar. Çok nadir bazı durumlarda semptomlar o kadar şiddetlidir ki kişinin gözünü açması zorlaşır. Öyleyse şimdi göz seğirmesinin nedenlerine ve tedavi için neler yapılabileceğine bakalım.

Göz Seğirmesinin Nedenleri: Göz seğirmesinin bazı olası nedenleri sık görülenler ve nadir olanlarla birlikte aşağıda listelenmiştir. **Sık Görülen Nedenler;** Kuru göz -Işık hassasiyeti (fotofobi), Konjonktivit, Uyku eksikliği, Alerjiler, Stres ve yorgunluk, Hava kirliliği, Aşırı kafein ve alkol alımı, Magnezyum eksikliği, Görme problemleri, Kornea iltihabı, Benign blefarospazm, Göz kapaklarının blefarit veya inflamasyonu Benign esansiyel blefarospazm, uzun süren göz seğirmelerinin en sık rastlanan sebebidir.

Bir veya iki göz kapağındaki kasların istemsiz kasılması ile seyreden bir hasta-

lık olup, hastanın uzun süre göz seğirmesi problemi yaşamaması muhtemeldir. Tedavi edilmezse kişinin görüşünü etkileyebilir hatta yüz spazmlarına yol açabilir. Yetişkinler, çocuklara göre bu duruma çok daha yatkındır.

NADİR GÖRÜLEN NEDENLER:

Nadir durumlarda, göz kapağında ki bu seğirme Parkinson hastalığı, Bell paralizi gibi bazı sinir bozukluklarının bir belirtisi olabilir. -Hemifasiyal spazm göz kapaklarının seğirmesine neden olabilen başka bir nadir hastalıktır. Aynı zamanda yüz kaslarını da etkileyen nörolojik bir durumdur. Nadiren de olsa, bazı ilaçlar bu duruma yol açabilir. Ne Zaman Doktora Görünmelisiniz? Göz seğirmesi çoğunlukla zararsız olmasına rağmen, aynı zamanda bir hastalık belirtisi olabilir. Öyleyse ne zaman gözden gelip, ne zaman doktora gitmeliyiz?

Aşağıdaki belirtilerden bir veya bir kaçını görürseniz bir doktora görünmeniz gerekebilir:

Göz kapaklarının iltihabı, bir hafta veya daha uzun süre gözün seğirmesi. Ciddi spazmlar nedeniyle gözünü açmada zorluk, üst göz kapağında sarkık.

Yüz kaslarının spazmları ve tedavisi: Genellikle göz seğirmesi herhangi bir tıbbi müdahale gerektirmeden kendi başına iyileşir. Gözünüze sıcak kompres uygulayarak ya da hafifçe masaj yaparak rahatsızlığı azaltabilirsiniz. Altta yatan hastalığa bağlı olarak uygulayabilece-

ğiniz bazı tedavi yöntemleri; Kuru göz, göz damlaları ve suni gözyaşı kullanılarak tedavi edilebilir. Işık hassasiyeti nedeniyle göz seğirmesi yaşayan insanlar güneşin UV ışınlarından korunmak için güneş gözlüğü kullanabilir ya da bilgisayar da uzun saatler boyunca çalışırken parlama önleyici gözlük kullanabilirler. Eğer göz seğirmesi uyku eksikliği nedeniyle olmuşsa tek yapmanız gereken uykunuza almaktır. Her gün en az 6-8 saat uymalısınız. Antihistaminikler, göz seğirmesine neden olabilen alerjik reaksiyonlarda rahatlatma sağlayabilir. -Göz seğirmelerinin nedeni stres ve yorgunluk ise, stresinizi azaltacak önlemler almalısınız.

Çalışırken küçük aralar vermek, egzersiz yapmak stresinizi azaltabilir. Kafein ve alkol gibi maddelerin aşırı alımı nedeniyle oluşmuşsa bunları azaltmak sorunu çözecektir. Magnezyum eksikliği göz seğirmelerine neden olabilir. Bu durumda magnezyum takviyeleri kullanılabilir. Benign esansiyel blefarospazm, botox olarak bilinen botulinum toksini ile tedavi edilebilir. Çok küçük bir miktar botox belirtileri gidermek için etkilenen bölgeye enjekte edilir. Diğer tedavi seçenekleri durumu hafifletmek için başarısız olursa, o zaman doktorlar gözün seğirmesinden sorumlu siniri çıkarmak için ameliyatı tercih edebilir. Bazen spastik kasların kaldırılmasını da tavsiye edebilirler. Yani önemsiz bir göz seğirmesi olabileceği gibi önemli bir durumda olabileceğinden ihmal etmemelisiniz.

Prof. Dr. Ömer Yavaş

Ankara Üniversitesi Hızlandırıcı Teknolojileri Enstitüsü Müdürü

Parçacık hızlandırıcı teknolojileri ve Türk Hızlandırıcı Merkezi Projesi

Günümüzde Bilim ve Teknoloji politikalarını iyi belirlemiş ve uygulayan ülkelerin gelişmişlik düzeyinde de çok yukarılarda olduğu bir gerçektir. Gelişmiş dünya baz alındığı zaman ülkeye ve bölgeye göre farklılık gösterse de 15 civarında öncelikli Ar-Ge alanı ve 10 kadar jenerik (doğurgan) teknolojinin olduğu bilinmektedir. Bu teknolojileri Savunma, Uzay, Nükleer, Enerji, Malzeme, İletişim ve Hızlandırıcı teknolojileri ile Biyoteknoloji ve Nanoteknoloji olarak saymak mümkündür.

20. yüzyıl insanlık tarihinde bilimsel keşiflerin gerek siyasi haritaların belirlenmesinde, gerek günlük yaşantının kalitesinde, gerekse de dünya ekonomisi üzerinde yarattığı büyük etkilere tanık oldu. 1900'ü yılların başında atomun yapısının bulunması, 1920'lerde kuantum mekaniği ile birleşince, ortaya çok güçlü bir endüstri çıktı. Elektron, proton, nötron'un yapısı ve aralarındaki etkileşmelerin anlaşılması sonucu atom bombasının yapılması ve nükleer enerjinin insanlığın hizmetine sunulması, aynı güçten çelişkili ve bir o derecede de yararlı sonuçların ortaya çıkması ile sonuçlandı. 1950'lere gelindiğinde ise yarı-iletken silisyum'dan yapılan transistör ve DNA'nın yapısının bulunması, 30 yıl içinde bilişim ve genetik endüstrisinin doğması ile sonuçlandı. Yine aynı tarihler arasında geliştirilen parçacık (elektron, proton, ve iyon) hızlandırıcıları günümüzde iletişim, tıp ve enerji sektörünün ana motoru rolünü üstlendi. Kanser tedavisinden, tarihi ve kültürel mirasın korunmasına kadar, proteinlerin yapılarının çözülmesinden, güneş pillerinin geliştirilmesine kadar, çok geniş bir spektrumun anlaşılması ve kullanılabilir

hale gelmesi, hızlandırıcı teknolojilerinin özümsemesine bağımlı hale geldi. Örneğin, WWW (World Wide Web) ilk kez CERN'de geliştirildi. Elektron hızlandırıcıları ve süperiletken kablolar sayesinde çok sayıda elektron mikroskobu, nükleer manyetik rezonans görüntüleme teknolojisi, pozitron emisyon tomografisi dünyanın her bir tarafına yayıldı. İzotop'lar sayesinde evrenin ve dünyanın yaşı, iklim değişiklikleri, karbon dengesi, depremler, petrol araştırmaları da dahil olmak üzere birçok doğal olay hakkında daha doğru bilgi sahibi olunması mümkün oldu.

21. yüzyılın jenerik teknolojilerinden sayılan Hızlandırıcı Teknolojileri, elektrik yüklü temel parçacık (elektron, proton, pozitron, antiproton, müon v.b.) demetlerini istenen kalitede ve hedeflenen enerjilere hızlandıran donanımlar olan parçacık hızlandırıcılarının tasarımı, üretimi ve işletimi ile ilgilidir. Ayrıca yüklü parçacık demetlerinin özel yapıtlı mıknatıslardan

geçirilmesi ile sinkrotron ışınımı ve serbest elektron lazeri olarak anılan ışınım elde edilerek çok geniş bir elektromanyetik spektrumda araştırma ve uygulamada kullanılmaktadır.

Parçacık hızlandırıcılarının başta temel parçacık fiziği ve nükleer fizik deneyleri olmak üzere malzeme fiziğinden yüzey fiziğine, x-ışınlarından nötron terapisine, proton terapısından iyon implantasyonuna, petrol ve gaz yataklarının aranmasından çevre atıklarının etkisiz hale getirilmesine, gıda sterilizasyonundan izotop üretimine, nükleer atıkların temizlenmesinden toryuma dayalı nükleer santallere, polimerizasyondan litografiye, anjiyografiden baca gazlarının temizlenmesine, mikrospektroskopiden güç mühendisliğine, arkeolojiden litografiye, proteinlerden DNA'ya, biyoteknolojiden nanoteknolojiye, kristalografiden mineralojiye, gen biliminden savunmaya, ağır iyon füzyonlarından plazma ısıtılmasına kadar yüzlerce kullanım alanı mevcuttur.

Ankara Üniversitesi Hızlandırıcı Teknolojileri Enstitüsü Gölbaşı Ankara

TÜRK bilim insanları yaklaşık 150 kişilik bir grupla CERN'de yapılan araştırmalarda yer almaktadırlar. Ayrıca, özellikle son 10 yılda Türk firmaları CERN'de inşa edilen dev dedektörlere yönelik olarak bazı önemli alt sistem ve parçaların üretimini gerçekleştirerek ödüller almışlardır. Altını çizmek gerekirse; Ülkemizin CERN'e tam üyeliği, Ülkemizde Bilim, Teknoloji ve Mühendislik alanlarında ortaya konulan ve konulacak önemli hedeflere ulaşılmasında önemli bir motivasyon unsuru olacak ve hayati bir rol oynayacaktır.

Günümüzde dünyada 30.000 civarında küçüklü büyüklü parçacık hızlandırıcısı mevcut olup yukarıda adı geçen alanlarda kullanılmaktadırlar. Bunlardan yarıya yakını medikal amaçlarla teşhis ve tedavide kullanılmaktadırlar. Dünyanın en büyük hızlandırıcı ve parçacık fiziği merkezi Avrupa Nükleer Araştırmalar Merkezi CERN'dir. "CERN, bugüne kadar ulaştığı sonuçlar, araştırdığı konular ve kullandığı teknolojiler açısından Dünya Bilim ve Teknolojisinin lokomotif konumundadır. CERN'de ulaşılan sonuçlar 5 Nobel Fizik ödülüne konu olmuştur. Hızlandırıcılara yönelik ve dayalı araştırmalar bugüne kadar Fizik, Kimya ve Tıp alanında 25'in üzerinde Nobel Ödülüne layık görülmüştür. WWW internet sistemi CERN'de geliştirilmiştir. CERN bugün 80 ülkeden 10.000 araştır-

macının çalıştığı dünya bilimine yön veren en büyük parçacık fiziği ve hızlandırıcı merkezidir. Türkiye 1961'den bu yana gözlemci olarak yer aldığı CERN'e, 12 Mayıs 2014 tarihinde imzalanan anlaşma ile Ortak Üye (Asosye Üye) olmuştur. Önümüzdeki dönemde tam üyelik çalışmaları da sürdürülecek ve makul bir süre sonunda Türkiye CERN'e tam üye olacaktır.

TÜRK HIZLANDIRICI MERKEZİ

Ülkemizde teşhis ve tedavi amaçlı olarak hastanelerde kullanılan 160 civarında doğrusal hızlandırıcı (medikal linak) mevcut olmasına karşın, hızlandırıcıların Ar-Ge amacıyla kullanıldığı bir tesisi henüz kurulu değildir. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından Ankara Sarayköy Nükleer Eğitim ve Araştırma Merkezinde (SANAEM) kurulumu tamamlanan ve radyoizotop üretimi çalışmaları sürdürülen Proton Hızlandırıcısı (siklotron) tesisi 2012 yılında hizmete girmiştir. Tesiste teşhis ve tedavi amacıyla kullanılan kısa ve orta yarı ömürlü radyoizotoplar üretilmektedir ve proton demetleri ile Ar-Ge yapılacak üniteler bulunmaktadır.

kurulmasını hedefleyen 3. aşama çalışmaları ise yine Kalkınma Bakanlığı desteği ile ve Ankara Üniversitesi koordinatörlüğünde 12 Üniversiteden yaklaşık 160 araştırmacı ile 2006 yılından buyana sürdürülmektedir. Çalışmalar için 5 ana hedefle yola çıkmıştır:

- Ülkemizin Ar-Ge amaçlı ilk elektron hızlandırıcısını inşa etmek
- Ülkemizin ilk 'Hızlandırıcı Teknolojileri Enstitüsü'nü kurmak
- Türk Hızlandırıcı Merkezi'nin Teknik Tasarımını yapmak ve projelendirmek
- Dünyanın önde gelen hızlandırıcı merkezleri ile işbirliğine gitmek
- Hızlandırıcı ve Dedektör teknolojileri alanında uzmanlar yetiştirmek

Türk Hızlandırıcı Merkezi (THM) projesi 5 değişik elektron, pozitron ve proton hızlandırıcılarının kurulması ve bilimsel çalışmalarda kullanılabilir hale getirilmesini amaçlamaktadır. Kızıl Ötesi dalga boyundan başlayarak, mor ötesi, x-ışını ve gamma ışınları bölgesine kadar yayılan geniş bir elektromanyetik spektrumu kapsayan 3 farklı ışın kaynağı, Türkiye ve çevresindeki ülkelerde yaşayan binlerce araştırmacıya, modern teknolojinin olanaklarını açacak, ilaç üretiminden, proteinlerin yapılarının çözülmesine, alternatif enerji üretiminde kullanılabilecek yeni malzemelerin geliştirilmesinden, temel jeofizik, biyoloji, kimya, fizik gibi

geleneksel branşların ortak çalışmalarına ve teknoloji geliştirmelerine yol açacak olanakları yaratacaktır. Keza projenin daha geniş kapsamlı parçacık fiziği ve nötron kaynakları kısımlarının gerçekleştirilmesi, Türkiye'nin uluslararası bilim ve teknoloji arenasında büyük ve iddialı bir oyuncu olduğunun kanıtı olarak Cumhuriyetin kuruluşunun 100. Yılında bir başarı abidesi olacaktır. Bütün bunlar göz önüne alındığında, Türk Hızlandırıcı Merkezi'nin kurulması ile G20 üyesi olan ülkemizin bu bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip etmenin ötesine geçerek öncülük rolünü üstlenmesi hedeflenmektedir.

Ankara Üniversitesi koordinatörlüğünde yürütülen çalışmalarda 12 Üniversite (Ankara, Gazi, İstanbul, Boğaziçi, Doğu, Osmangazi, Dumlupınar, Uludağ, Erciyes, Niğde, S. Demirel Üniversiteleri ve Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü) kurucu ortak olarak yer almaktadırlar. Son yıllarda ODTÜ, Bilkent, Hacettepe ve Koç Üniversiteleri gibi Ülkemizin önde gelen Üniversitelerinden araştırmacılar da proje çalışmalarına destek olmaktadır. Proje çalışmalarında, 14 üyeli Uluslararası Bilimsel Danışma Komitesi (ISAC) ve 5 üyeli Uluslararası Makine Danışma Komitesinin (IMAC) önerileri ve yıllık proje değerlendirme raporları önemli bir rehber özelliği taşımaktadır.

Ülkemizde parçacık hızlandırıcılarının değişik bilim, teknoloji ve endüstri alanlarında Ar-Ge ve teknoloji geliştirme amacıyla kullanımını öngören "Türk Hızlandırıcı Merkezi (THM)" kurulması Kalkınma Bakanlığı (DPT) desteği ile Ankara Üniversitesi koordinatörlüğünde gerçekleştirilen Fizibilite projesi sonucu 2001 yılında önerilmiştir.

Önerilen Türk Hızlandırıcı Merkezinde yer alması planlanan büyük ölçekli elektron, pozitron ve proton hızlandırıcılarının tipleri ve araştırma ve kullanım potansiyelleri 2002-2005 yılları arasında yürütülen 2 ayrı proje ile tanımlanmıştır. Türk Hızlandırıcı Merkezi'nin tüm teknik detayları ile projelendirilmesini ve ilk tesisinin

Proje kapsamında öngörülen ve ülkemizde ilk olan Hızlandırıcı Teknolojileri Enstitüsü (HTE) 2010 yılı içinde Ankara Üniversitesi bünyesinde kurularak A.Ü. Gölbaşı Kampüsü içinde kendi binalarında 2011 yılından itibaren hizmet vermeye başlamıştır. THM'nin ilk tesisi olarak Ankara Üniversitesi Gölbaşı Kampüsünde kurulumu devam eden süperiletken elektron hızlandırıcısına dayalı serbest elektron lazeri ve frenleme ışınımı tesisi ile (Turkish Accelerator and Radiation Laboratory in Ankara (TARLA)) Ülkemizde malzeme, biyoteknoloji, nanoteknoloji, lazer teknolojileri, kimya, tıp, savunma, radyasyon, dedektör vb. alanlarındaki ileri düzeyli araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) çalışmalarında hızlandırıcı ve ışınım teknolojileri kullanılabilir hale gelecektir. Elektron hızlandırıcısının 2015 yılında, ışınım kullanım istasyonlarının ise 2017 yılında araştırmacıların hizmetine sunulması planlanmıştır THM'de yer alması öngörülen 4 büyük ölçekli hızlandırıcı tesisi olarak 3. nesil sinkrotron ışınımı (SI) tesisi, 4 nesil serbest elektron lazeri (SASE SEL) tesisi, proton hızlandırıcı (PH) tesisi ve parçacık fabrikası (PF) tesislerinin teknik tasarımı çalışmalarının 2014 yılı sonunda tamamlanarak ilgili tasarım ve projelendirme raporlarının Kalkınma

Bakanlığına sunulması hedeflenmiştir. Türk Hızlandırıcı Merkezi'nin proje statüsü yerine resmi bir kurum (Ulusal Merkez vb) niteliği kazanmasına yönelik çalışmalar Temmuz 2014'te TBMM'de onaylanan "Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun" kapsamında Bakanlık yetkililerince değerlendirilmektedir ve yeni statünün 2015 yılı içinde tanımlanması beklenmektedir. Proje kapsamında tasarımı yapılan büyük ölçekli hızlandırıcı tesisleri için kurulum aşamasına, merkezin kazanacağı yeni statünün ardından geçilmesi beklenmektedir.

Proje çalışmaları kapsamında başta CERN olmak üzere, Almanya (DESY, Euro XFEL, FZB, FZDR), İngiltere (Cockcroft Institute), İtalya (INFN-LNS), İsveç (ESS) ve Çin'den (IHEP) önemli hızlandırıcı merkezleri ile ikili işbirliği anlaşmaları imzalanmıştır. Proje üyesi lisansüstü öğrenciler tarafından proje çalışmalarının başından buyana 175'in üzerinde yüksek lisans ve doktora tezi tamamlanmış ve/veya devam etmektedir. Bu alanda yetiştirilen genç beyinler THM'nin hayata geçirilmesi açısından en büyük kazanım ve güvencelerden birisidir.

THM'nin kurulması tüm teknolojik Ar-Ge ve İnovasyon alanlarında ülkemizde büyük bir farkındalık yaratacak ve ülkemiz ve böl-

gemiz araştırmacılarına çok zengin ve yetenekli bir araştırma ve uygulama zemini hazırlayacaktır. THM'nin kurulması, Türkiye'nin CERN'e tam üyelik sürecinde ve sonrasında ülkemize transferi mümkün olacak gelişmiş hızlandırıcı ve dedektör teknolojileri açısından çok önemli bir zemin teşkil edecektir. THM, değişik alanlardan yüzlerce araştırmacının kullanacağı ve yine yüzlerce biliminsanı, mühendis ve teknik personelin görev yapacağı dev bir Ar-Ge ve Teknoloji Geliştirme merkezi olarak gelişecek ve sadece Ülkemiz araştırmacılarına ve sanayisine değil, bölgeden ve dünyadan birçok araştırmacıya da hizmet verecektir.

THM, ülkemizin Bilim ve Teknoloji alanında gerçek anlamda sıçrama yapmasına, katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesi ve üretimine yönelmesine ve bu anlamda refah düzeyinin artmasına, 2023'te dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girmesi vb hedeflere ulaşılmasında çok önemli bir rol üstlenecektir.

THM projesi çalışanlar olarak çalışmalara mali ve idari destek sağlayan Kalkınma Bakanlığı yetkililerine ve uzmanlarına, Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne ve proje ortağı Üniversitelerin Rektörlüklerine destekleri ve katkıları için teşekkür ederiz.

Pearl Harbour, Ankara Gemisi, 'Çorlulu Ali Paşa Camii Şadırvanı

SUNAY AKIN (12 EYLÜL 1962),
ŞAIR, YAZAR, GAZETECİ, ARAŞTIRMACI

Pearl Harbour'u bilirsiniz herhalde.. Bilmeyenlere de geçen yıllarda filmi öğretti. Japon uçakları Amerikan donanmasını bir sabah ansızın bastılar ve tam 96 zırhlıyı batırdılar...

Oysa Hawaii'deki bu limanda, 97 donanma gemisi vardı..

Birine dokunmadılar. .

Niye?..

Çünkü o geminin tepeden bakılınca bembeyaz görünen güvertesinde bir kızıl haç vardı... O hastane gemisi idi.. Bombalar ve kamikazelerle dalan Japon uçakları hastane gemisine dokunmadılar. Çünkü o gemi orada, öldürmek değil, yaşatmak için demirliydi..

Adı Solace...

Türkçesi Teselli... Üzüntü azaltan...

Solace savaş boyu Amerikalı annelerin üzüntüsünü azalttı.

Tam 25 bin genci ölümden kurtardı, Amerika'ya taşıdı... Ülke limanlarına her gelişinde, umutla umutsuzluk karmaşasındaki kafaları ile anneler iskeleye koştular... "Benim oğlum da geldi mi?.."

Savaş sonrası hayatlarını Solace sayesinde kurtaran gençler bir dernek kurar ve bir madalya yaparlar... Üzerinde Solace'nin kabartması olan bir madalya... Ve bunu gururla takarlar..

Devlet rahatsız olur... İkinci Dünya Savaşı'ndan böyle savaş karşıtı bir sonuç çıkar mı?.. Solace gemisini yok etmeye karar verirler... Gemi sapasağlam...

Pınl pınl... Jilet olur mu?..

Savaş sonrası yere serilmiş ekonomi her dolara muhtaç... Uzak bir ülkeye satarlar.. Makyajını değiştirip bambaşka bir amaçla kullanması için...

O uzak ülke Türkiye...

Yok yahul!..

O gemi, ünlü "Ankara"!.. Hastane gemisinden transfer gezi gemisi Ankara..

Vay canına!..

Türkiye, bugün Amerikalılar için belki de hac yeri olacak, Gelibolu'nun Anzaklar'ı çektiği gibi bir turizm anıtına dönüşecek Solace'nin kıymetini bilmez..

Şefik Kaptan'la yaptığı Avrupa seferleri dillere destan olan Ankara sonunda ihtiyarlar ve jilet yapılmak üzere hurdacılara teslim edilir...

1980'li yılların başında Ankara, İzmir'de sökülürken, yılların söktüğü bir eski anıt da İstanbul'da dikilmektedir.

Haliç Tersanesi'ndeki Çorlulu Ali Paşa Camisi'nin şadırvanı... Restorasyon gelir çatıda takılır... Çatı kurşun... Kitlik yıllar.. Kurşun yok... Etibank dahi geri çevirir...

"Kurşun yok..." Şadırvan çatısız kalacak... Dört bir yana duyururlar.. "Kimde kurşun varsa..."

Aliğa'da Ankara'yı söken hurdacılardan haber gelir... "Gelin bizde var, alın..."

Bre aman...Gemide kurşun olmaz... Ankara'da niye olsun... Çaresizler ya... Gider bakarlars... Gerçekten Ankara'nın sayısız kamaralarından biri, tamamen kurşunla kaplı..

Niye?... Çünkü burası Solace'nin röntgen odası... Radyasyonun dışarı sızması lazım...

Şimdi yolunuz Haliç'e düşerse, Çorlulu Ali Paşa şadırvanından bir tas su içerseniz, ya da yüzünüze iki avuç su atarsanız serinlemek için, unutmayın...

Çatısına da bakın... Orada, ikinci Dünya Harbi'nde, Pearl HarboUr'da Japonlar'ın batırmadığı tek gemiden bugüne kalan son izleri göreceksiniz. .

Sunay AKIN

1962'de Trabzon'da doğan Sunay AKIN, Yumuşak, lirik bir ses tonuyla günlük yaşamdan ilginç ayrıntılar, şaşırtıcı karşılaştırmalar veriyor. Yapılarını, günlük dildeki kullanımını bozmadığı sözcüklerle bir düşünce cambazı gibi oynuyor.

23 Nisan 2005 tarihinde 11 yıldır dünyanın dört bir yanından topladığı oyuncaklarla, hayali olan İstanbul Oyuncak Müzesi'ni Göztepe, İstanbul'da tarihi dört katlı bir konakta açtı.

Yazılarının TSK Elele Vakfı Dergisinde yayınlanması hususunda gösterdiği hassasiyet için teşekkür ederiz...

FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON

FTR

GATA Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, Bilkent'te TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi bünyesinde ve Etilik'te GATA Eğitim Hastanesi bünyesinde faaliyet gösteriyor.

FTR

ANABİLİM DALI

Kamil YAZICIOĞLU
Prof.Tbp.Alb.
Tanı-Tedavi Bölüm Şefi

GATA Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, Bilkent'te TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi bünyesinde ve Etilik'te GATA Eğitim Hastanesi bünyesinde faaliyet göstermektedir. Etilik yerleşkesinde, ayakta müracaat eden ve diğer kliniklerde yatan hastalar için Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı'na bağlı poliklinik, egzersiz salonu, fizik tedavi-hidroterapi üniteleri ve elektrofizyoloji (EMG) laboratuvarı faaliyet göstermektedir. Polikliniklerde askeri personel, emekli askeri personel yanında kontenjan sınırı dahilinde SGK'lı ve diğer sivil hastalar rehabilitasyon ve tedavi edici sağlık hizmetlerinden faydalanmaktadır. GATA TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi Başkanlığı bünyesindeki 200 Yataklı Rehabilitasyon Hastanesinde ise ayaktan veya yatan hastalara hizmet verilmektedir. Nörolojik, ortopedik ve romatolojik sakatlığa yol açan hastalığı olanların, konusunda spesifikleşmiş ve uzun süreli deneyime sahip Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon öğretim üyeleri kontrolünde takip ve tedavileri, aynı poliklinik ve yataklı servislerde yapılmaktadır. TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi Başkanlığı bünyesindeki bölümler ayrıntılı olarak aşağıda sunulmuştur.

Nörolojik Rehabilitasyon Bölümü; Akut Bakım, Spinal Kord Rehabilitasyonu ve Beyin Hasarı Rehabilitasyonu alt bölümlerinden oluşmaktadır. Hastanemiz nörolojik rehabilitasyon alanında Türkiye'nin ve Avrupa'nın önde gelen sayılı kuruluşlarından. Akut Bakım Kliniğinde; spinal kord hasarı ve travmatik beyin hasarına bağlı olarak gelişen nörolojik sakatlığın erken evre rehabilitasyonu amaçlanır. Enfeksiyon veya yara açılma riski olan hastaların tedavileri yürütülür. Akut bakım kliniğinin amacı öncelikle hastanın yeni durumuna uyum sağlayarak erken dönemi sorunsuz olarak atlattıklarını sağlamaktır. Erken rehabilitasyon döneminden sonra hastalar Spinal Kord ve Beyin Hasarı Rehabilitasyon servislerine nakledilir. Çeşitli nedenlerle spinal kord hasarı (travmatik, tümöral oluşum, vasküler nedenler vb.) veya beyin hasarı (travmatik, inme, tümöral vb.) gelişen ve aktif rehabilitasyon için uygun bulunan hastalar subakut ve kronik dönemde Spinal Kord Rehabilitasyonu ve Beyin Hasarı Rehabilitasyonu servislerinde yatırılarak tedavi edilir.

Nörolojik Rehabilitasyon Bölümü, hastaların motor yeteneklerini geliştirmek üzere nörolojik egzersizler, hidroterapi ve havuz terapisi; bilişsel yeteneklerini geliştirmek üzere kognitif rehabilitasyon; ince el becerilerini geliştirmek üzere el rehabilitasyonu; günlük yaşam aktivitelerine yönelik fonksiyonel rehabilitasyon; nörolojik sorunlara bağlı konuşma ve yutma sorunlarının rehabilitasyonu amacıyla konuşma terapisi aynı üniteler halinde uzman hekimler kontrolünde yapılmaktadır.

Ortopedik Rehabilitasyon Alt bölümlerinin tümü mevcut

Ortopedik Rehabilitasyon Bölümü; Romatolojik ve Ortopedik Rehabilitasyon alt bölümlerinden oluşmaktadır. Her çeşit eklem sakatlığı, kas-iskelet sorunları, amputasyon ve romatolojik hastalığa sahip hastalar bu kliniklerde tedavi olmaktadır. Bu amaçla; ortopedik egzersiz salonu, hidroterapi ve elektroterapi aynı üni-

teler halinde Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Uzman hekimleri kontrolünde yapılmaktadır. Tanı ve Tedavi Bölümü; 200 Yataklı Rehabilitasyon Hastanesi'nde Tanı ve Tedavi Bölüm Şefliği'ne bağlı olarak Nörofizyoloji Laboratuvarı, EMG-Biofeedback ünitesi, Hareket Analiz Test Laboratuvarı, Performans Laboratuvarı ve İzokinetik Laboratuvarı hizmet vermektedir. Bu laboratuvarlarda sinir ve kas hastalıklarında tanı koymayı sağlayan Elektrofizyolojik incelemeler yapılmakta, görsel ve işitsel uyarılara hastanın verdiği tepkinin geliştirilmesi sağlanmaktadır; her türlü solunum testi ile egzersiz sonrası kardiyak performans, kas gücü ve her türlü hareket anomalileri kompüterize olarak değerlendirilmekte (3 Boyutlu Hareket Analizi) ve ayak tabanı (Dinamik Baro-Pedografi) ile gluteal bölge basınç ölçümleri yapılabilmektedir. Yine bu şefliğe bağlı olarak çalışan oldukça gelişmiş bir Ortez-Protez Laboratuvarı bulunmaktadır. Doğuştan veya sonradan gelişen uzuv kayıplarına yönelik protezler ve mevcut ekstremitelerdeki fonksiyon kayıplarının giderilmesine yönelik ortezler burada yapılmaktadır.

FTR öğretim üyelerince yürütülen ve TÜRKİYE’de örnek gösterilen diğer klinik uygulamalar

● Kas-İskelet Patolojilerine Yönelik Lokal Enjeksiyonlar, Eklem Lavajları ve Sinir Blokları; Eklem, kas ve tendon patolojilerinde, gerekirse ultrasonografi rehberliğinde sorunu doğru olarak lokalize ederek uygun noktaya gerekli enjeksiyonları, inflamatuvar veya dejeneratif eklem sorunlarına bağlı efüzyon direnaji ve eklem yılanması, omuz ağrılarına yönelik supraskapular sinir blokları ve nevriljilere yönelik sinir blokları uzman ellerde yapılmaktadır.

● Floroskopi Rehberliğinde Transforaminal, Kaudal, İnterlaminar, Faset, Sakroiliak Enjeksiyonlar ve Radyofrekans Ablasyon Uygulamaları; Rehabilitasyon Hastanesi bünyesinde “Kas İskelet Sistemi Girişimsel Tedavi Ünitesi” kurulmuş olup, eğitimli ve deneyimli FTR öğretim üyeleri rehberliğinde servikal ve lomber disk hernileri, faset veya spinal stenoza bağlı ağrılar, faset veya sakroiliak disfonksiyon ağrılarına yönelik uygulamalar fizik tedavi uygulamaları ile birlikte başarı ile yürütülmekte ve bu konuda asistan eğitimi verilmektedir.

● Pediatrik Rehabilitasyon; Günümüzde başta ABD olmak üzere bir çok ülkede Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon branşında spesifik ve bir üst ihtisas alanı olan “Pediatrik Rehabilitasyon”, bu konuda eğitimli ve deneyimli öğretim üyeleri rehberliğinde yürütülmektedir. Serebral palsi, travmatik beyin hasarı, spinal kord yaralanması, meningomyelozel, kas hastalıkları, romatizmal hastalıklar gibi sakatlığa yol açan çeşitli çocukluk çağı sorunları tedavi edilmektedir. Lokal spastisite tedavisine yönelik enjeksiyon uygulamaları gerekirse anestezi altında yapılmaktadır. Üç boyutlu hareket analiz sistemleri kullanılarak uygun tedavi, ortez seçimi ve cerrahi öneriler ortaya konmaktadır.

● Spastisite Tedavisine Yönelik Girişimsel Uygulamalar; Lokal spastisite tedavisine yönelik “Botulinum Toksin” veya “Fenol” gibi nörokimyasal ajanların uygulanımı elektromiyografi veya

ultrasonografi rehberliğinde gerekirse anestezi altında uzman ellerde yapılmaktadır. Bununla birlikte, Nöroşirurji uzmanlarıncı takılan “İntratekal Baklofen Pompası”nın kaçak kontrolleri, ilaç dolumları ve ilaç doz ayarları FTR uzmanlarıncı yapılmaktadır.

● Yutma Fonksiyonun Videofloroskopik Olarak Değerlendirilmesi; Çeşitli nedenlerle gelişmiş beyin hasarına bağlı yutma bozukluklarının erken dönemde tanınması ve bu konudaki önlemlerin alınması amaçlanır. Bu nedenle yapılan yatak başı değerlendirme sonrası, oral motor yapıların fizik muayenesini müteakip çeşitli kıvamlarda hazırlanmış radyoopak maddelerin hastaya yutturulması sırasında yapılan kayıtlar incelenerek yapılmaktadır.

● Mesleki Rehabilitasyon ve Engelli Sporları; Rehabilitasyon hayat boyu sürer! Rehabilitasyonun amaçlarından biri onlara kendi mesleklerini sürdürmede yardım etmek veya yeni mesleki yetenekler kazandırmaktır. Halen Rehabilitasyon Hastanesi bünyesinde toplam olarak 9 atölyede (seramik, el sanatları, bilgisayar, fotoğrafçılık, ağaç işleri, matbaa, örgü- dokuma, metal işleri, resim) hasta ve gazilerimiz için 17 ayrı branşta uğraşı kursları, mesleki amaçlı olarak da 5 ayrı branşta kurslar açılmaktadır. Görme engelli hasta rehabilitasyon programı kapsamında; satranç, golbol, bağımsız hareket eğitimi, bilgisayar, kabartma alfabe çalışmaları yapılmaktadır.

Bununla birlikte kronik dönemde hastaların, FTR öğretim üyeleri tarafından bir spor dalına yönlendirilmeleri sağlanmaktadır. Hastalar, yetenekleri ve istekleri doğrultusunda değerlendirilerek, çeşitli spor branşlarına (basketbol, masa tenisi, bilardo, hentbol, okçuluk, halter, eskrim, saha tenisi, voleybol, basketbol ve futbol) yönlendirilmektedir. Halen burada yetişen bir çok engelli sporcu ulusal liglerimizde uğraştığı spor dalı yoluyla geçimini sağlamak ve milli takımlarda ülkemizi başarı ile temsil etmektedir.

Eğitim ve Öğretim

Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı ve 200 Yataklı Rehabilitasyon Hastanesi’nde görevli 4 Profesör, 4 Doçent, 2 Yardımcı Doçent olmak üzere toplam 10 öğretim üyesi tarafından eğitim ve öğretim faaliyetleri yürütülmektedir. Tıp fakültesi öğrenci eğitimi, tıpta uzmanlık eğitimi ve yüksek lisans eğitimi temelinde; ders anlatımları, seminer ve literatür sunumları gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte görev başı ve hizmet içi eğitim faaliyetleri; mesleki kurslar, tıbbi literatüre katkı çalışmaları, kongre ve sempozyum katılımları şeklinde sürdürülmektedir.

Yurtdışı ve yurt içindeki çeşitli üniversitelerden gelen çok sayıda Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon uzman ve uzmanlık öğrencileri; Fizyoterapi Yüksekokulu öğrencileri; Sosyal Hizmetler Yüksekokulu öğrencileri staj eğitimlerini 200 Yataklı Rehabilitasyon Hastanesi’nde yapmışlar ve yapmaya devam etmektedirler. Her yıl bir öğretim görevlisinin, rehabilitasyon tıbbında ihtiyaç duyulan alanlarda yurt dışındaki staj tahsil programlarına katılımını hedefleyen Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, uzman ve uzmanlık öğrencileri için yurt dışı ve içinde düzenlenen kurs, sempozyum ve kongrelerle en üst düzeyde katılımı teşvik edilmektedir.

TSK ANKARA ÖZEL BAKIM MERKEZİ

TSK Ankara Özel Bakım Merkezi Cumhuriyetin temel esaslarına bağlı, 65 yaş üzeri emekli personel ve yakınlarının bireysel farklılıklarını doğrultusunda fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik olarak; güvenli, huzurlu, katılımcı bir ortam yaratarak dayanışma, bağlılık ve kadirşinaslık özelliklerine uygun olarak sosyal bakım hizmeti sağlamaktadır.

Bu kapsamda;

Yemek Salonu, Pastane, Kantin, Terzi, Bay ve Bayan Kuaför, Çamaşırhane, Ütühane, TV İzleme ve Oturma Salonları, Çok Amaçlı Salon, Terapi Havuzu, Egzersiz Salonu, Sauna, Buhar Banyosu, Hobi Atölyeleri, İnternet Salonu, Mescit gibi yerler bulunmaktadır. Ayrıca merkezden istifade edenlere yönelik;

- Birinci basamak sağlık hizmeti,
- Diyetisyen kontrolünde lezzetli ve sağlıklı beslenme,
- Fizyoterapist nezinde egzersiz hareketler,

► SOSYAL EKİNLİKLER

- Psikolojik danışma hizmeti,
- Sosyal etkinlikler kapsamında;
- Doğum günü kutlamaları,
- Konserler,
- Film gösterimleri,
- Konferanslar,
- Operalar,
- Kültürel geziler gibi.

Boş zamanını değerlendirmek isteyenler için hobi faaliyetleri (Resim, Takı Tasarım, Dekoratif Ahşap Süsleme ve Boyama) yürütülmektedir.

Özel Bakım Merkezi Giriş Koridoru

Bir milletin yaşlı vatandaşlarına ve emeklilerine karşı tutumu; o milletin yaşama kudretinin en önemli kıstasıdır.

M.Kemal ATATÜRK

Özal Bakım Merkezi
Tek Kişilik Oda

Geçmişte çok güçlüyken, tüm gücüyle çalışmış olanlara karşı minnet hissi duymayan bir milletin, geleceğe güvenle bakmaya hakkı yoktur.

Merkezde İç Hastalıkları Uzmanı, Sosyal Çalışmacı, Diyetisyen, Psikolog, Fizyoterapist, Hemşire, Yaşlı Bakıcı olmak üzere idari konularda ihtiyaç olan personel istihdam edilmektedir.

Merkeze girişte; zihinsel ve bedensel yönden sağlıklı ve günlük aktivitelerini yerine getirebilecek yeterlilikte olması aranan şartlardır. Söz konusu şartları yerine getirebilecek durumda olanlar mensup olduğu Kuvvet Personel Dairesine istenilen belgeleri (Başvuru Dilekçesi, Nüfus Cüzdanı Sureti, Dökümlü Nüfus Kaydı Belgesi, Kimse-siz Olduğuna Dair Belge 6 Adet Renkli Fotoğraf, Askeri Hastaneden Onaylı Sağlık Raporu) içeren dosya ile müracaat etmesi gerekmektedir. İstenilen belgeler ve diğer hususlarla ilgili detaylı bilgi merkezimize şahsen başvuru yapmak suretiyle yada 0312 266 00 44/3018-3019 numaralı telefonlardan alınabilir.

Özal Bakım Merkezi
Yılbaşı Kutlaması

Hayatımızın sonbaharını bahar sevinci ve mutluluğu içinde daha sağlıklı olarak yaşamak üzere; benzerinin ülkemizde olmadığı, son derece kaliteli, nitelikli hizmet veren ve aylık ücreti çok uygun olan Özal Bakım Merkezine yeni hak sahiplerini bekliyoruz.

TSK Reh. ve Bkm.Mrk.Bşk.lığı

29

Ekim

Cumhuriyet

Bayramınız kutlu olsun

*"Benim en büyük
eserim Cumhuriyet'tir."*

K. Atatürk

ENGELLİ HAKLARI

KAMUSAL HAKLARDA İNDİRİM

2002 verilerine göre nüfusumuzun %12'si engellidir. Engelli bireyleri anne, baba, kardeş ve etkileşimde oldukları diğer insanlarla birlikte düşündüğümüzde nüfusumuzun yarısının engellilikten etkilendiği görülür.

Engelli hakları konusundaki yasal dayanaklarımız Anayasa, Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi ve 5378 Sayılı Engelliler Yasasıdır.

Tüm yasal mevzuatlarda kullanılan "özürlü, sakat" kelimeleri yerine "engelli" kelimesinin, "çürük" kelimesi yerine "askerliğe elverişli değildir" ibaresinin kullanılması 2 Mayıs 2013 tarihinde kabul edilen Kanun Hükmünde Kararname ile zorunlu hale getirilmiştir. Şubat 2014'te tüm yasal mevzu-

atlarda kullanılan "muhtaç" kelimesi yerine "ihtiyacı olan" ibaresinin kullanılması kanuna işlenmiştir.

Engelli bireylerle ve engelli çocuğu olan ailelerle konuşulduğunda engelli haklarının bilinmediği ve bu konuda bilgilendirmenin yetersiz olduğu görülmüştür. Engelli haklarından yararlanmak için öncelikle %40 ve üzeri engel oranına sahip olduğunuzu gösteren Engelli Sağlık Raporunu yetkili hastanelerden almış olmanız gerekmektedir. Bazı hakların kullanımında engel oranlarında farklılıklar vardır. Bu farklılıklar yazı içinde belirtilmiş olup engel oranı belirtilmeyen tüm hakların kullanımını için %40 ve üzeri oran yeterlidir.

Engelliliğe yönelik toplumsal farkındalığın arttığı günler dileğimle.

Yüksek Hemşire Ayşe SARI

TSK Elele Vakfı GATA Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi
SİME-SEN Engelliler Komisyonu Başkanı

MEMUR İÇİN TAYİN HAKKI

TAYİN HAKKI Devlet Memurları Kanunu Ek Madde 39 "Devlet memurlarının, hayatını başkasının yardım veya bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede engelli olduğu sağlık kurulu raporu ile tespit edilen esi, çocukları ile kardeşlerinin, memuriyet mahalli dışında resmî veya özel eğitim ve öğretim kuruluşlarında eğitim ve öğretim yapacaklarının özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından belgelendirilmesi hâlinde, ilgilinin talebi üzerine eğitim ve öğretim kuruluşlarının bulunduğu il veya ilçe sınırları dahilinde kurumunda bulunan duruma uygun boş bir kadroya ataması yapılır."

ULAŞIMDA İNDİRİM

ŞEHİR İÇİ ULAŞIM:

BELEDİYE otobüsleri, Metro seferleri, TCDD ve Deniz Yollarının şehir içi seferleri ücretsizdir. "Ağır engelli" ibareli raporu olanların bir refakatçisi ücretsiz ulaşımdan yararlanır.

TCDD VE DENİZ YOLLARI:

Devlet Demiryollarına ve Deniz Yollarına ait şehir dışı seferleri ücretsizdir."Ağır engelli" ibareli raporu olanların bir refakatçisi ücretsiz ulaşımdan yararlanır.

ŞEHİRLER ARASI OTOBÜS İNDİRİMİ

OTOBÜSLERDE indirim %30 indirim mevcuttur.İnternette bilet alımlarında bu indirimden yararlanılamamaktadır.

THY %25 İNDİRİM

EKONOMİK bilet alanlar ile internette bilet alanlar bu indirimden yararlanamamaktadır. Tekerlekli sandalyede olanlar, görme ve işitme engelinin ikisine birden sahip olanlar tek başlarına seyahat etme özgürlüğüne sahip değildir. Yanında mutlaka refakatçi bulunmalıdır.

NOT:

ÜCRETSİZ seyahat hakkı için Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerinden alacağınız "Engelli Kimlik Kartı" geçerlidir.

MOTORLU ARAÇ ALIMLARINDA ÖTV VE MTV MUAFİYETİ

% 90 ve üzeri engelli yakını olanlar ÖTV (Özel Tüketim Vergisi) ve MTV (Motorlu Taşıtlar Vergisi) muafiyetli sıfır araç alma hakları vardır. Kendisi H sınıfı ehliyet sahibi olup "özel donanımlı araç kullanabilir" ibareli sağlık kurul kararı alanlar da engel oranına bakılmaksızın (engel oranı %90'ın altında olması halinde) sol ayak veya sol bacak engeli bulunanlar otomatik vitesli araç, sağ ayak veya sağ bacak engeli olanlar otomatik vitesli araçlara engellerine uygun hareket ettirici tadilatlar yaptırarak ÖTV ve MTV muafiyetli araç alabilirler.

ENGELLİLER İÇİN ARAÇ PARK YERLERİ

ENGELLİ PARK YERİ

ÖTV indirimini ile alınmış olması şartı ile engelli araç park yerlerine araç park edebilirler. Otobanlarda 15 dakikaya kadar araçlarını yol kenarına çekebilirler. Hava alanlarında, Belediye tarafından işletilen otoparklardan ücretsiz yararlanabilirler.

ÖTV indirimli aracı olanlar yaşadıkları evlerin önüne ilgi-

li belediyeye müracaat ederek Engelli Araç Park Yeri yaptırabilir. Araç muayene istasyonlarında engellilere ait ÖTV indirimli araçlara öncelik hakkı vardır.

ENGELLİ ARAÇ PARK KARTI

ÖTV indirimli alınması şartı ile Trafik Tescil Şubesine dilekçe ile başvurarak engelli araç park kartı temin edilebilir.

ENGELLİ ÇOCUĞU OLAN ÇALIŞANLARIN HAKLARI

GELİR VERGİSİ İNDİRİMİDE VAR

Engelli çocuğu olan kamu, özel sektör çalışanları ve serbest çalışanlar gelir vergisi indiriminden yararlanır. Engel oranı değişikliğinde ilgili vergi dairesine bildirim zorunluluğu vardır. Rapor süresi ise her rapor değişikliğinde bildirilmelidir.

Engelli öğrencilerin tiyatro başarısı

TSK Elele Vakfı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi bünyesinde oluşturulan ELELE SAHNE OYUNCULARI 2013-2014 Şubat ayı itibari ile çalışmalarına başlamıştır. Elele Sahne Oyuncuları Topluluğu bedensel engelli, zihinsel engelli ve otizmli öğrencilerden oluşturulmuştur. Haftada 12 saat toplamda 9 aylık çalışma ile Caner Bilginer'in yazdığı "Tembel Memiş" isimli oyunun gösterimi Kasım 2013'de Çağdaş Sanatlar Kültür Merkezinde yapılmıştır. Bu oyun ayrıca GATA personeline ve özel bir kolejde de sahnelenmiştir. Bu çalışma sürecinde, ekipte bulunan 12 özel eğitim öğrencisinin; psiko-sosyal gelişim, özgüven duygusunun güçlenmesi, sosyal yaşama uyum gibi birçok konuda pozitif bir gelişim gösterdikleri izlenmiştir. Sahne üstü çalışmaların-

da ise; hayal dünyasını keşfetme, kendini daha iyi tanıma, farkındalık kazanma, diksiyon ve konuşma gibi çalışmalarla birlikte müzik ve hareket kavramlarını birleştirerek ritim duygularının gelişimi alanlarında önemli gelişmeler kaydedilmiştir. 2014 Ocak itibari ile 14 öğrenciden oluşan Elele Sahne Oyuncuları Topluluğu, Erdal Yıldırım'ın yazdığı "Miken'den kız kaçırma ya da Troya faciası" isimli oyununun çalışmalarına başlamıştır. Homeros'un İlyada Odissea isimli destanından yola çıkılarak kaleme alınan eser, yer mekân ve karakterler üzerinde ön bir çalışma yapılarak 5 aylık bir çalışma ile ilk olarak 20 Mayıs'ta GATA'da, 30 Mayıs'ta Genelkurmay Başkanlığı'nda ve 15 Haziran'da ise Yenimahalle Belediyesi Dört Mevsim Sahnesinde yoğun bir seyirci kitlesi tarafından sunulmuştur.

Sahne alışmaları devam edecek

SON olarak 11 Eylül 2014 tarihinde Yeni-mahalle Belediye-si ve Yn sanat Derneđi-nin düzenlediği 1.Mahalle Sokak Festivaline Elele Sahne Oyuncuları, Tem-bel Memiş isimli oyun-la davet edilmiştir. Buna benzer çalışmalara katılımları ileriki dönemlerde devam edecektir. Çünkü en büyük amaç engelli farkındalığını bütün toplumu kazandırmaktır. 2014-2015 eğitim đretim döneminde 16 öğrenciyle yeni oyunlarını seyirci karşısına çıkar-mak için Elele Sahne Oyuncuları canla başla yoğun çalışmalarına devam etmektedir.

TEKNOLOJİ VE YASALAR

Her internet kullanıcısının bilmesi gereken kavramlar

5651 sayılı İnternet Yasası yeniden düzenlendi. Bu sırada pek çok kavram dolaşıma girdi. Peki son yıllarda hayatımıza giren bu kavramlar aslında ne ifade ediyor? Erişim sağlayıcı, VPN, proxy, ISS, DNS nedir? İşte yeni yasayla birlikte her internet kullanıcısının bilmesi gereken kavramlar*...

ISS /ISP (İnternet servis Sağlayıcı/İnternet Service Provider): Kanunda bu şekilde bir terim yok. Bu terim aslen aşağıda gösterilen Erişim Sağlayıcıya karşılık geliyor. Ancak tüm dünyada bu adla anılıyor.

Erişim Sağlayıcı: İnternet toplu kullanım sağlayıcılarına ve abone olan kullanıcılarına internet ortamına erişim olanağı sağlayan işletmeciler ile gerçek veya tüzel kişileri ifade eder. (TTNet, Turkcell, Smile, Kablo-Net vb.) Ülkemizde insanlar bilgisayarlarını internete bağlamak için farklı, telefonları için farklı, tabletleri için farklı, evleri ve işyerleri için farklı farklı "Erişim Sağlayıcı"lardan hizmet alabilmektedir.

Yer Sağlayıcı: Hizmet ve içerikleri barındıran sistemleri sağlayan veya işleten gerçek veya tüzel kişiler. İngilizcedeki karşılığı olan "(web) hosting-provider" teriminden çevrilen bu ifade kanunun ilgili devlet kurumlarınca uygulanması esnasında son derece geniş yorumlanmakta ve kullanıcı içeriği ile oluşan siteler diyebileceğimiz siteler de (web 2.0 = "user generated content") yer sağlayıcı olarak değerlendiriliyor. Örneğin Facebook, Youtube, Twitter vb. birer yer sağlayıcıdır. İçeriklerine herkesin erişebileceği küçük bir forum sitesinin toplam 45 üyesi için o forum sitesi de "Yer Sağlayıcı"dır, ayda toplam 1000 kişinin ziyaret ettiği Wordpress Blogu için alınan site barındırma hizmetini sunan kurum da, Ekşi Sözlük de, CNNTurk.com'un barındırıldığı veri merkezi de.

İçerik Sağlayıcı: İnternet ortamı üzerinden kullanıcılara sunulan her türlü bilgi veya veriyi üreten, değiştiren ve sağlayan gerçek veya tüzel kişileri ifade eder. Yani buradan internet sitelerine yorum, yazı vb. yazan ya

da resim, müzik vb. içerikler yükleyen kullanıcıları ya da bir internet sitesi, blog vb. şeklinde internette sayfa açan tüm gerçek ve tüzel kişiler anlaşılmaktadır. Örneğin bir yurttaş gazeteci kendi blogunda yazdığı kendi yazıları açısından içerik sağlayıcıdır ya da bir üniversite, kendi sitesindeki tüm içerik açısından içerik sağlayıcıdır ya da bir haber sitesindeki kendi girmedikleri haberlerin altına yorum yazan kişiler ilgili yorumları açısından içerik sağlayıcıdır. CNNTurk.com özelinde düşünürsek editörler, muhabirler ve yorum yazarlar katkı sağlayan okuyucular içerik sağlayıcıdır. Tabii içerikleri Facebook'ta ve Twitter'da paylaşanlar da İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcı: Kişilere belli bir yerde ve belli bir süre internet ortamı kullanım olanağı sağlayan gerçek ve tüzel kişileri ifade eder. Örneğin kablosuz ağ bağlantısını kullanımınıza açan kahve dükkanı. Ya da kaldığınız otel, bindiğiniz şehirlerarası otobüs, okuduğunuz üniversite, maaşlı çalıştığınız işyeri.

IP, KİMLİK NUMARASIDIR

Ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcı: İnternet salonu ve benzeri umuma açık yerlerde belirli bir ücret karşılığında internet toplu kullanım sağlayıcılığı hizmeti veren veya bununla beraber bilgisayarlarda bilgi ve beceri artırıcı veya zekâ geliştirici nitelikteki oyunların oynatılmasına imkân sağlayan gerçek ve tüzel kişileri ifade eder. Kısacası internet kafeler.

IP Adresi (IP numarası): İnternete bağlı tüm ev ve işyerlerinin sahip olduğu, özgün bir internet kimlik numarası (tıpkı TC kimlik numarası gibi). Ayrıca internet sitelerinin bulunduğu bilgisayarlar (sunucular) da özgün bir IP adresine sahiptir. İnternet Protokol numarasıdır.

URL (Adres): Universal Resource Locator, kişilerin internette gezinirken, kullandıkları tarayıcının adres çubuğunda gördüğü adres, bulunak. <http://www.cnnturk.com/bilim-teknoloji/internet/gecen-gun-internette-ne-yaptigini-herkes-bilecek-CNNTurk.com>'daki bir sayfaya ait bulunaktır (URL'dir).

Alan adı (Domain Name): Örneğin <http://www.cnnturk.com> adresinin alan adı www.cnnturk.com'dur. İnternet sitelerindeki sayfalar ve adresler, bir alan adına bağlı olarak kullanılır. Alan adları, alan adı sağlayıcıları tarafından web sitelerine erişimi kolaylaştırmak için sağlanan akılda kalıcı adlardır. www.cnnturk.com bir "Alan Adı"dır.

DNS (Domain Name System): Bir internet sitesi domain'inin (alan adı) IP Adresi olarak karşılığını tutan sistemler. Bu sistemler aynı zamanda .com, .net, .tr, .edu, .gov, .tr -vs. gibi uzantıların yönetimini de sağlar. Her internet sitesi, yayında olmak için en az 1 sunucuda barınmak zorundadır. Bizim sitelere erişmek için uzun uzadıya o sunucunun/sunucuların IP adreslerini ezberlememize gerek yoktur. Onun yerine Alan Adlarını kullanırız. İşte bu DNS (Domain Name Server) dediğimiz sunucular, hangi Alan Adı'nın, hangi IP ile ilişkili olduğunun kaydını tutan sunuculardır. Türkiye'de kullanıcılar çoğunlukla bu hizmeti İSS / Erişim Sağlayıcı diye tanımlanan kurumlardan alır. Ancak internet sansürünü aşmak için Google Public DNS ya da Open DNS gibi hizmetlerden yararlanılmaktadır. İnternet yasa teklifinin kabulü halinde engellenen siteye DNS değiştirip girilemeyecek.

VPN AĞI HENÜZ YASAKSIZ

VPN (Virtual Private Network): Sanal Özel Ağ diye çevrilebilen bu hizmet, bize sanki başka bir ağdaymışız gibi internete çıkış yapmayı sağlayabilen bir hizmettir. Örneğin Norveç'teki bir VPN hizmetinden yararlanıyorsak, İnternete Norveç'teki bir evden bağlanıyormuş gibi, Norveç'in sansür ve kısıtlarına göre bağlanırsak, FBI gibi kurumların internet sansürünün olmadığı ülkelerde VPN hizmeti satan şirketler kurduğu bilgisi Ağ Güvenliği ile ilgili sitelerde paylaşılmaktadır. Türkiye'deki çeşitli tüzel kişiliklerin de VPN hizmetinden yararlanmaya çalışan kişi ve kurumları fişleyebilmek için paravan şirketler kurduğu gündeme gelmektedir. Bu nedenle güvenilir VPN hizmeti bulmak güçtür ama olanaksız değildir.

ATA SÖZLERİ

Halep ordaysa arşın burada

PALAVRACININ biri başına topladığı üç beş cahile karşı övünüp duruyormuş :

- İşte ben güçlü ve maharetli bir adamım. Evet ben Halep'te bulunduğum sıralarda altmış arşın uzağa atlamış bir kimseyim!.. Nasreddin Hoca da bu sırada oradan geçiyormuş. Palavracının yanına yaklaşıp :
- Yaa demiş demek sen altmış arşın atlarsın. Haydi atla da görelim. Adam hık mık etmiş.
- Ama demiş ben Halep'te atladım. Hoca kızmış :
- Canım demiş, Halep oradaysa arşın burada.

Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak

Dimyat Mısır'da, Süveyş Kanalı ağzında ve Portsait yakınlarında bir iskeledir. Eskiden Mısır'ın meşhur pirinçleri, ince hasırdan örülmüş torbalar içinde buradan Türkiye gelirdi.

Dimyat'a pirinç almak için giden bir Türk tüccarın bindiği gemi Akdenizde Arap Korsanları tarafından soyulmuş ve adamcağızın kemerindeki bütün altınlarını almışlar.

Binbir müşkilat içinde Türkiye'ye dönen pirinç tüccarı o yıl iflas etmek durumuna düşmüş. İstanbul'dan kalkmış, memleketi olan Karaman'a gitmiş. O sene tarlasından kalkan buğdayları da bulgur tüccarlarına sattığından, kendi ev halkı kışın bulgursuz kalmışlar. "Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak" sözünün aslı buradan kalmıştır

Deja Vu Nedir ? Nasıl Olur ?

ÇOĞUMUZUN yaşadığı ve ilgi çekici bu durum bazı kesimlerde "geleceği görme" olduğu zannediliyor. Tabii ki bunun da bir bilimsel açıklaması var. "Evrin Ağacı" yazarları tarafından hazırlanmış güzel bir yazı. İyi okumalar. Bilim literatüründe deja vu ilk defa 1928 yılında Edward Titchener'in Bir Psikoloji Kitabı isimli kitabında tanımlanmıştır. Dr. Titchener, durumu şöyle izah etmektedir: "Beyin, bir deneyime yönelik olarak tam bir algı üretmeden önce, kısmi bir algı yaratır. İşte bu kısmi algı, daha önce deneyimlenmiş bir olay olduğu hissi yaratmaktadır."

BİLİM camiasında deja vu, hatırlanan veya oluşturuşulan bir anıda meydana gelen ve yeniden yaşanmışlık hissi uyandıran bir hafıza hatası olarak görülmektedir. 2004 yılında yapılan bir araştırmaya göre, her 3 insandan 2 tanesi ömründe en az 1 defa deja vu görmüştür.

1928'DEN bu yana konuyla ilgili birçok hipotez ileri sürülmüştür. Bunlardan en güçlüleri ve deneysel arkaplana dayananları hafıza ile ilişkili olan hipotezlerdir. 1941 yılında yapılan bir araştırma, deja vu'nun nasıl oluştuğunu güzel bir şekilde göstermektedir: Dr. Banister

ve Dr. Zangwill, deneklerine bazı materyaller göstermiş ve onları öğrenmelerini istemiştir. Sonrasında, hipnoz yöntemiyle hipnoz-sonrası bilinç kaybı hali yaratmışlardır; böylece, hipnoz öncesi gösterilen materyallerle olan hafıza bağlantılarını zayıflatmayı hedeflemişlerdir. Daha sonrasında, deneklere hipnoz öncesinde gösterdikleri materyalleri yeniden göstererek, ne hatırladıklarını sormuşlardır. 10 denekten 3 tanesi, bu materyalleri daha önce gördüğünü, ancak nerede gördüğünü hatırlayamadıklarını ve deja vu yaşadıklarını söylemiştir. Benzer şekilde, 2008 yılında Dr. Cleary tarafından yapılan bir araştırmada, deja vu'nun hafıza tiplerinden "benzerliğe dayalı tanımlama" ile ilgili olduğu gösterilmiştir. Sonrasında, 2012 yılında yapılan ve sanal gerçeklik kullanılan deneylerde, bu tip hafızanın gerçekten de deja vu ile yakından ilişkili olduğu ispatlanmıştır. Sanal gerçeklik içerisinde, o anda gösterilen bir sahnenin genel hatları, daha önceden görülen ancak tam olarak hatırlanamayan bir sahnenin genel hatlarıyla belli bir ölçekte uyuyorsa, kişi deja vu yaşadığını düşünmektedir.

Denize düşen yılanı sarılır

DÖNEM II. Mahmut dönemi ve Kavalalı Mehmet Paşa Mısır Valisi dir. Kendine aşırı güvenen Kavalalı Mehmet Paşa'nın amacı önce Suriye, ardında Osmanlı'yı ele geçirmektir. Oğlu İbrahim Paşa, Suriyeyi ele geçirmiş Osmanlı'nın yolladığı gücüde yenmişti. İstanbula doğru yola çıkmıştı. II. Mahmut, ordunun o an için bunlarla başedebilecek vaziyette olmadığından Ruslarda yardım isteme taraftandır. Rus çarı Nikoladan yardım ister. Bir Osmanlı sultanın Ruslardan yardım istemesi yadırganır. Bir takım vezirler "bu nasıl işdür?" diye mırıldanınca, Sultan Mahmut Ne yapalım? Düşük denize sarılız yılanı der.

Bilgi kaybı olabilir

BEYNİMİZ, mükemmel çalışmaz. Dolayısıyla, sıklıkla hata yapar ve hafızada var olan bilgiler bozulabilir, çarpıtılabilir ya da silinebilir. Kimi zaman, hafızamızda yer eden bilgiler, şifreli bilinc kaybı (cryptoamnesia) denen bir sebeple büyük oranda silinebilir; ancak bir kısmı korunur.

Daha sonra, benzer durumlarda bulunulduğunda, bu silik anı yeniden hatırlanmaya çalışılır, fakat bilgiler silindiği için tam olarak hatırlanamaz. Bu durumda da, deja vu yaşanır.

Kimi bilim insanları, deja vu'nun iki beyin lobu arasında verinin işlenme hızındaki mikrosaniyelik farklılıklardan da kaynaklandığını ileri sürmüştür. Bir veriyle karşılaştığımızda, beynimizin sol lobu da, sağ lobu da bu veriyi kendi yapısı dahilinde işler. Normalde bu, neredeyse eşzamanlı olarak gerçekleşir. Fakat iki lobu birbirine bağlayan corpus callosum isimli köprüdeki nöral ağlarda meydana gelen aksama, iki tarafın verilerinin zamansal olarak birbirleriyle örtüşmemesine neden olabilir. Bu da, esasında belki de 1 mikrosaniye önce sol beynin algıladığını, sağ beyin 1 mikrosaniye sonra algılamasına neden olur. Bu, şahısta aynı olayın iki defa, aralarında 1 mikrosaniye fark olacak şekilde algılanmasına neden oluyor olabilir. Dolayısıyla, esasında olay sadece 1 mikrosaniye önce olmuş olmasına rağmen, şahıs bunu iki defa yaşadığından

deja vu yaşadığını düşünüyor olabilir. Oldukça mantıklı olan bu açıklama, tam olarak ispatlanamadığından bilim camiasında pek kabul görmemektedir; ancak araştırmalar sürmektedir.

Son olarak, deja vu'nun bazı hastalıklarla ilişkisi olmasından da söz etmekte fayda var. Tarih boyunca deja vu, şizofreni, anksiyete ve kişilik bozukluklarıyla ilişkilendirilmiştir. Ne yazık ki, bu hastalıklarla ilişkisi tam olarak ortaya konamamıştır. Fakat yan lop epilepsisi (temporal lobe epilepsy) isimli bir hastalıkla, doğrudan ilişkisi olduğu keşfedilmiştir. Bu ilişkiyi irdeleyen bilim insanları, deja vu'nun aşırı nöral elektrik boşalması sonucu oluştuğu fikrini ileri sürmüşlerdir. Normalde, epileptik olmasa da, her insan orta düzeyli epileptik nöbet geçirebilir. Bu tip bir elektrik boşalması, herhangi bir bireyde hafıza hatalarını doğurabilir ve deja vu'yu tetikleyebilir. Deja vu'nun görülme sıklığının, 10. kromozom üzerinde bulunan LGII isimli bir genle de alakalı olabileceği düşünülmektedir. Bu geni taşıyan insanlarda, orta düzeyde epilepsi durumu görülebilir.

Papuç dama atılmak

Osmanlı döneminde esnaf ve sanatkarların bağlı bulunduğu teşkilat, ticaretin yanında sosyal hayatı da düzene sokuyordu. Kusurlu malın, malzemenin çalmanın ve kalitesiz işin önüne geçmek için de ilginç bir önlem alınmıştı. Bir ayakkabı aldınız veya tamir ettirdiniz diyelim. Ama kusurlu çıktı. Böyle durumlarda heyet şikayeti ve sanatkar dinliyor. Eğer şikayet eden gerçekten haklıysa, o ayakkabıların bedeli şikayetçiye ödeniyordu. Ayakkabılar da ibret-i alem olsun diye ayakkabıyı imal edenin çatısına atılıyordu. Gelen geçen de buna bakıp kimin iyi, kimin kötü ayakkabı tamir ettiğini biliyordu. Böylece pabuçları dama atılan ayakkabıcı maddi kazançtan da oluyor ve gerçekten pabucu dama atılmış oluyordu.

TURK TRUST

Türkiye'nin İmzası

eksprEs-İmza

Yarım günde e-imza

Sabah başvurunuzu yapın gün içinde eksprEs-İmzanızı alın.

TURKTRUST, 5070 Sayılı Elektronik İmza Kanunu kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yetkilendirilmiş, elektronik imza ve zaman damgası hizmetleri veren bir Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısıdır (ESHS).

TURKTRUST aynı zamanda bilgi güvenliği alanında ülkemizde teknoloji üreten, yazılım ürünlerinin yanı sıra, anahtar teslim projelerle bütünlük bilgisi güvenliği çözümleri sunan bir ar-ge kuruluşudur.

TURKTRUST, güvenilirliği, tarafsızlığı, teknik ve fiziksel altyapısı, güvenlik sistemleri, uzman kadrosu, tamamen kendi kaynaklarıyla geliştirdiği yazılımlarıyla elektronik imza, elektronik sertifika ve zaman damgası hizmetleri alanında ülkemizin lider kuruluşudur.

Bilgi Güvenliği Lideri

Arnica®

Elektronik İmza Yazılım Kütüphanesi

0850 222 444 6
www.turktrust.com.tr

İLK KADIN MEBUS

SATI KADIN

1934 yılı 16 Temmuz'unda Ata'nın Halkavun nahiyesine geleceği duyulmuş ve karşılama töreni düzenlenmişti. Bu anlamlı günde, en güzel bindallısını giyen Satı Kadın, meydana ayrıran bakracı ile bekliyordu. Herkes Ata'ya çiçekler atarken o, bir adım atıp kendisine ayrılan ikram etmişti.

Satı Kadın, Gazi'nin kendisine sorduğu sorulara cevaplıyordu. "Babam Kara Mehmetlerden, köyün muhtarlık mührü bana ondan miras kaldı. Köyümüz otuz hanedir. Sizi görmek fırsatını verdiğiniz için bahtiyar olduk. Biz kadınlar gösterdiğiniz hedefte yürüyecek ve Cumhuriyet Meşalesini taşıyacağız". Mustafa Kemal bu cevaptan oldukça memnun olmuştu.

Kara Mehmetler Milli Mücadeleye bir fiil katılmış köklü bir aileydi, kocası Balkan Savaşı'nda ön saflarda siperden sipere koşmuştu. Satı Kadın ise ordumuza işe ve cephane taşıyan binlerce kadınıımızdan biriydi. Köyden ayrılırken yanında bulunan Afed İNAN'a muhtarın ismini ve köyün adını not etmesini istedi Mustafa Kemal.

İki katlı beyaz badanalı evin önünde duran resmi plakalı otomobilden inip kapıyı çalan nahiye müdürü Ankara Valisi Nevzat TANDOĞAN'ın çağrısını iletiyor. "Şimdi

Ankara'ya gidiyoruz. Mebus seçildiniz" diyordu Satı Kadına.

Mustafa Kemal'in ilk öncü millet vekili olarak Satı Kadını seçmesi tesadüf değildi. Üstüne üstlük muhtardı. Yeterli tahsili olmasına rağmen bilgi ve görgüye sahipti.

Onu hemen Ankara'ya götüreceklerdi. Kıyafeti uygun görülmemiş şehirli gibi giyinmesi istenmişti. O "hayır" dedi, mesele Mustafa Kemal'e intikal etti. O'nun direktifi net olmuştu. "O, ne yapacağını bilir Satı Hanımı zorlamayın"...

Satı Kadın Meclise o kıyafet ile geldi, sonra Gazi'nin nazik ifadesiyle milletvekilinin nasıl ve neden millete örnek olması gerektiğini kabul etti. Daha sonra Ankara'da giyim kuşam konusunda şöyle bir açıklama getirmişti.

"Beni İsmet Paşa Kız Enstitüsüne götürdüler. Kıyafetlerimi değiştirerek beni şık bir Ankara güzeli yaptılar. Yarım saat içinde medeni bir Ankara kadını oldum."

Kendisine ihtiyaçlarını karşılamak için 1000 lira verdiler o, parayı almamakta direndi. "Ben buraya milletin anası olarak geldim. Millletin parasını nasıl yerim" dedi.

Milletvekilliği sırasında Halkevi'nde yapılan bir gösteride kapıda bekleyen köylülerin

içeri alınmadığını görünce kapıdaki görevliye "bunlar milletin vekilleri değil asılları" diyerek köylüleri içeri aldırır.

Mebus seçildikten bir yıl sonra dönemin önemli dergilerinden YEDİGÜN'e roportaj veren Satı Kadının çöşküsünü Aslan TUFAN' şöyle nakledecekti.

"Atatürk'ün Kızılcahamam'a geleceğini haber aldım. Muhtar olarak köyü temizlettim ve evleri badana yaptırдыm. Şalvar, cepken ve poşumü giyip atıma atladım. Bitik nahiyesine koştum. Herkes toplanmıştı. Ata'nın yanına vardım. O, bana; ben Ona baktım elini öpüverdim. Bana sorular sordu çekinmeden cevapladım."

1956 yılında öldüğünde gelecek kuşaklara da Cumhuriyet Kadını'nın nereye ulaşabileceği mirasını bırakmıştı.

Satı Kadın'ın mezarı Ankara /Kazan'dadır

DERLEME

**Emekli Öğretmen
Neriman GÜNGÖR**

ÇAĞIN HASTALIĞI İÇİN

Obeziteden

Çağımızın önemli hastalıklarından olan **kalp damar hastalıkları**, tüm hastalıkların temelinde vücutta aşırı yağlanma ve düzensiz

Kalp damar hastalıkları benzeri

ÜLKEMİZDE yetersiz ve dengesiz beslenmeye bağlı önemli sağlık sorunları bulunduğu belirtilerek, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de şişmanlık (obezite), kalp-damar hastalıkları, diyabet, osteoporoz gibi kronik hastalıkların görülme sıklığının giderek arttığı ifade edildi. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Süt ve süt ürünleri her öğünde

Yeterli ve dengeli beslenebilmek için dört besin grubundaki besinleri (süt ve süt ürünleri, et-yumurta-kurubaklagiller, meyveler-sebzeler, ekmek-tahıl grubu) her öğünde önerilen miktarlarda birlikte tüketiniz. Asitli ve gazlı içecekler yerine taze sıkılmış meyve suyu, süt ve ayran gibi içecekleri tercih ediniz.

Kahvaltının vücut ve akıl sıhhati

Kalp ve damar hastalıklarından korunmak için sağlıklı beslenmeye özen gösteriniz. Yeterli ve dengeli beslenmek için öğün atlamayınız, besinlerinizi günde en az üç ana öğünde tüketmeye özen gösteriniz. Pişmemiş (çiğ) yumurta tüketmeyiniz.

Hazır gıda tüketirken mutlaka

Kemik erimesinin önlenmesinde günde en az 2 su bardağı süt veya yoğurt tüketiniz. Bir su bardağı sütün yerine 2 kibrit kutusu büyüklüğünde peynir de tüketebilirsiniz. Ambalaj kapakları bombe yapmış besinleri kesinlikle tüketmeyiniz.

Diyet yaparken aç kalmadan az

Kendinizi kilolu buluyorsanız, kısa sürede hızlı kilo verdiren şok diyetler yerine, bir sağlık kuruluşundan yardım alınız. Aşırı yağlı, şekerli ve tuzlu besinlerden kaçınınız. Sağlıklı beslenmek için doğal ve taze besinleri tercih ediniz.

ÖNEMLİ TAVSİYELER

korunmak

obezite, diyabet, osteoporoz gibi buna benzer beslenme gibi sorunlar yer almaktadır

tüm sorunlar aşırı kilo ile başlıyor

obezitenin, hem bir hastalık hem de ciddi, sosyal, psikolojik ve ekonomik sorunlara yol açan, yaşam boyu sürececek çeşitli hastalıklara zemin hazırlayan bir durum olduğunu anmsatılarak, obezite ile savaşmanın püf noktalarını açıkladı. Bu konuda yapılan açıklamada, sağlıklı yaşam için öneriler şöyle sıraladı:

sofralarda büyük önem taşıyor

Her öğünde, dört besin grubundan farklı besinler seçerek besin çeşitliliğini sağlayınız. Sağlığınız için günde en az 5 porsiyon (400 gram) sebze ve meyve tüketiniz. Meyve ve sebzeleri mevsiminde bol su ile yıkadıktan sonra, mümkünse kabuğuyla tüketiniz.

açısından önemi tartışılmaz

Sabah kahvaltısı sağlıklı beslenmede önemli bir öğündür. Güne istekli başlamak, iş ve okulda başarılı olmak için mutlaka kahvaltı yapınız. Yeterli ve dengeli beslenme ile düzenli fiziksel aktivite, vücut ağırlığının kontrolünde temel koşuldur.

ürünlerin hijyen yapısına dikkat

Vücudunuzdaki sıvı dengesini korumak için günde 8-10 bardak su içiniz. Sıvı tüketiminizi arttırınız, su içmek için susamayı beklemeyiniz. Boy uzunluğuna uygun vücut ağırlığının dengede tutulması yani ideal ağırlığın sürdürülmesi uzun ve sağlıklı yaşamın temelidir.

diyerek zayıflamayı deneyin

Sağlığınıza korumak için kızartma, kavurma yerine haşlama, pişirme yöntemlerini tercih ediniz. Etli yemeklere pişirme esnasında yağ ilave etmeyiniz. Kansızlıktan korunmak için çaylı yemeklerle birlikte tüketmeyiniz.

GÜLSAV

PAZARLAMA DAĞITIM A.Ş

Türk Silahlı Kuvvetleri yararına faaliyet gösteren dört vakıf ile TURKTIPSAN A.Ş.'nin ortak olduğu bir dağıtım ve pazarlama anonim şirketidir.

Şu an için faaliyet yeri Gülhane Askeri Tıp Akademisi içerisinde olup yedi farklı noktada hizmetine devam etmektedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

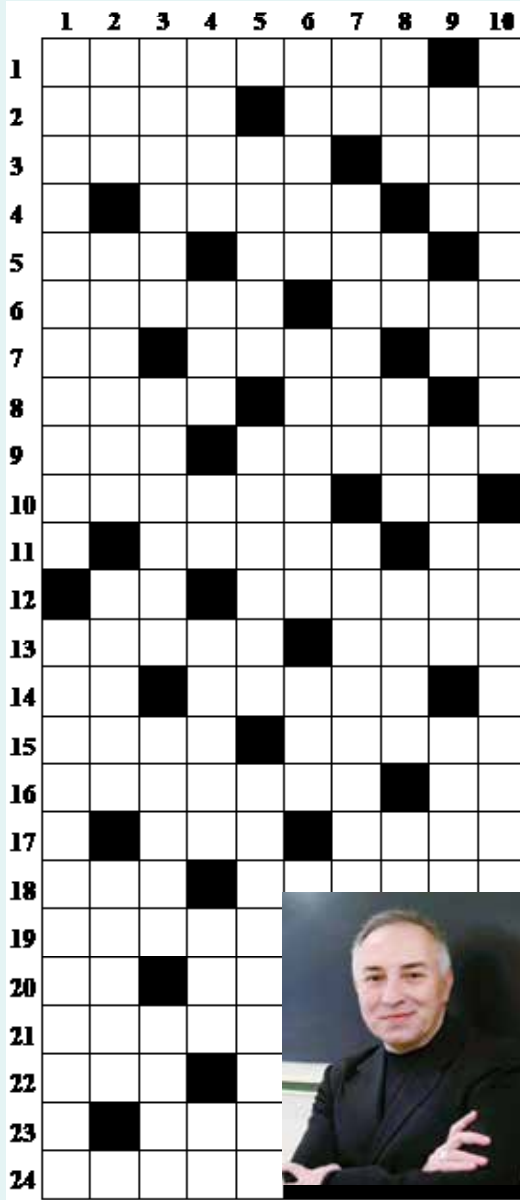
ADRES: GATA İçi Etlik/ANKARA

TELEFON: (0312) 323 63 89 FAX: (0312) 323 68 60

CEP: 0530 168 11 08

wep: www.gulsav.com e-mail: gulsavpazdagas@hotmail.com

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA 1. Öbür Dünya Bilgileri, Gayri Resmi Hürrem adlı eserlerin sahibi olan sahibi olan resimdeki tiyatro ve öykü yazarı **2.** ABD Havacılık ve Uzay Dairesi - Eksik, noksan **3.** Bir devletin topraklarıyla çevrilmiş, başka bir devlete ait arazi - Su yolu, kanal **4.** Geçerli ve değerli olma, sürüm - Bir nota **5.** Çıplak - Haşın, kaba **6.** Bel bağı - Fiyat, kıymet **7.** Bir sayı - Anlam, mana - Bir sevinç ünlemi **8.** Belli bir çıkar grubunun isteklerini siyasi organlara kabul ettirmek için kurulmuş olan topluluk, dalan - İşlemelerde kullanılan, gümüş görünümünde parlak sırma ya da metal tel iplik **9.** "... Farrow" (aktris) - Artan, geri kalan **10.** Arkaizm ile ilgili olan - Fas'ın

YUKARIDAN AŞAĞIYA 1.

Bir işe önce başlayıp, herkesi arkasından sürüklemek - Esat Mahmut Karakurt'un bir eseri **2.** Sanma, sanı - İzlenimciliğin başlıca yaratıcılarından olan Fransız ressam - Karşılaştırma - Yasak, men edilmiş, yasaklanmış **3.** 2 kişi arasında kılıçla yapılan bir spor türü - Gündelik tüketim maddelerini perakende olarak satan esnaf - Yüce bir makama ulaşmış olma

plakası **11.** İnsan öldüren, canı - Tantal'ın simgesi **12.** Kiloamper (kısa) - Türk müziğinde bir makam **13.** Bir kimsenin giyinişi veya dış görünüşü, kıyafet, kisve - Ev **14.** Gezegenimizin uydusu - Evin bir bölümü **15.** Konusunda, hakkında - Atardamar **16.** Herhangi bir sebeple değerini kaybetmiş mal - Ayak **17.** Bir seslenme sözü - Erişmiş, ulaşmış **18.** Dolaylı anlatım - Üstübeç sabun ve alkım karışımı askeri temizlik malzemesi **19.** Akıcı söz **20.** Türk Malı (kısa) - Tavlada "iki" sayısı **21.** En parlak **22.** İskambilde "papaz" **23.** Öç almayı amaçlayan gizli düşmanlık, garz **24.** Kokulu ve uçucu bir sıvı

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

durumu, baht açıklığı - Olay, hadise **4.** İnleme - Bir tembih sözü - Bir haber ajansı - Üsteleme - Fikir, düşünce - Küçük mağara **5.** Başboş, işsiz, güçsüz - Güvercinle yollanan mektup - Sigortacının yüklendiği riskin bir bölümünü ya da tümünü başka bir sigorta şirketine devretmesini sağlayan işlem **6.** Bir kimsenin işi, mesleği veya toplum içindeki durumu ile ilgili olarak kullanılan ad, san - Askerler - Kabe'deki üç puttan biri **7.** Lantan'ın simgesi - Açık duran baş ve işaret parmağı arasındaki mesafe - Laboratuvar işlerinde çalışan kimse **8.** "... Gündüz Kutbay" (ney ustası) - Bir nota - Sadece jest ve mimikler kullanılarak gerçekleştirilen bir gösteri sanatı - Su biriktirmek için akan önüne yapılan set - Eşek sesi **9.** Karı ile kocadan her biri - Holmiyum'un simgesi - "Dikey" karşıtı - Destan niteliğinde olan, destansı **10.** Tezer Özlü'nün bir eseri - Hint tapınağının üstü açık giriş mekanı Bsen'in 1882 tarihli bir oyunu

THK Üniversitesi'nden

BÜYÜK BASARI!

SONUNDA
ONUDA
YAPTIKLAR!

THK Üniversitesi'nden SUYLA ÇALIŞAN ARABA

Türk Hava Kurumu
Üniversitesi
akademisyenleri
büyük bir projeye
imza attı. Türkiye'nin
ilk hibrit dizel-
hidrojen aracını
geliştirdi

Türk Hava Kurumu Üniversitesi akademisyenleri bir büyük projeye daha imza attılar. Mühendislik Fakültesi Yenilebilir Enerji Araştırma Laboratuvarı'nda yapılan çalışmada, Türkiye'nin ilk hibrit dizel-hidrojen aracını geliştirdi.

Türk Hava Kurumu Mühendislerinin yaptığı çalışmayla, motora istenilen oranda gönderilen hidrojen sayesinde yanan yakıtın yüzde 30'u azaltılıyor.

Türk Hava Kurumu Üniversitesi Rektörü Prof.Dr.Ünsal Ban, 2 yıllık projenin sona geldiğini söyledi. Rektör BAN, 'Mühendislik Fakültemiz öğretim üyelerinin çalıştığı bir projeydi. Çeşme suyuyla hidrojen üretilecek. Hidrojen üretmek için gerekli enerji egzoz atık ısısından elde edilecek.

ARAÇ İÇİNDE HİDROJEN DEPOLANMIYOR

Aracın içinde hidrojeni depolamıyoruz. Gaz tankı yok. Aracın içinde üretirken, gerekli enerjiyi de aracın içinden sağlıyoruz. Akademisyen arkadaşlarımızı böyle bir araştırmayı başarı ile sonuçlandırdıkları için kutluyorum.

Üniversite olarak AR-GE'ye her zaman, her koşulda önem verdiğimizizin altını çizmiştik. Bu başarılarımıza öğrencilerimizde ortak olmuştur. Genç

üniversitemizin uluslararası boyutta patent başvuruları yapacak yeniliklere imza atması bize gurur vermiştir" dedi.

6 KİŞİLİK AKADEMİSYEN GRUBU ÇALIŞTI

Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği'den Yrd. Doç. Dr. Mürkerrem Şahin'in başında bulunduğu projeye tam 2 yıl emek verildi. Dr. Şahin; 'Dünyada ilk kez eksoz atık ısısından üretilen elektrik hidrojen üretiminde kullanıldı. Hidrojen üretmek için ise yalnızca çeşme suyu- na ihtiyaç oluyor. Böylece aracın dizel yanında belirli miktarda su tüketimi oluyor. Ayrıca bu otomobilden çıkan atık gazların yüzde 80'i azalıyor. Çevreci ve yeşil bir teknoloji yaptığımız çalışma. Otobüslerde ve şehir içi ulaşımda aynı sistem başarı ile uygulanabilecektir. Motor dizaynı değişirse yakıtın yüzde 70'i sudan karşılanabilir. Aracın testlerinin yapılacağı alt yapının Üniversitede bulunması oldukça önemli. Dünyada ilk kez, motora gönderilecek hidrojen yakıtı aracın içerisinde normal sudan üretebilecek. Bu üretim için gerekli enerjiyi egzoz atık ısısından elde eden bir sistemin geliştirilmiş olmasının gururunu yaşıyoruz ve imkan verildiğinde Türkiye'nin yeni nesil aracını yapmaya da talibiz." diye konuştu.

Aurora Nedir?

Önce Auroraların nasıl görüldüğü hakkında biraz fikir edinelim

NEYE benzedikleri hakkında biraz ön bilgiye sahip olduk, tamam. Peki asıl soru şu ; ne bunlar?

KUZEY ışıkları, Dünya'nın manyetik kuzey ve güney kutup dairelerinde gözlenebilen bir gök olayı. Gökyüzüne bakıyorsunuz ve yeşilli morlu ışıklar gecenin karanlığında dans ediyor, biri kayboluyor yeni si geliyor, sürekli bir takım renkler, ışıklar...

VE bunlar, havada :

HAL böyleyken kuzey ışıkları, görüldükleri yerlerde yaşayan toplumların efsanelerinde kimi zaman "koşturan tilkilerin kuyruklarından saçılan ateşler", kimi zaman "dünyayı çevreleyen ateş çemberi", kimi zaman hakkında konuşulursa gökten inip konuşan kişiyi yakacağına inanılan alevler olarak kendine yer bulmuş.

GECELERİ kutup bölgelerinde görülen bu renkli ışıklar yıllardır insanları büyülemiş ama çoğunlukla da dehşete düşürmüştür.

YÜZYILLAR boyunca hakkinda binlerce açıklama ve fikir geliştirilmiş kuzey ışıklarının nasıl oluştuklarını anlamak ise, ancak Dünya ve uzay hakkında edindiğimiz bilgiler geliştikçe, yeni yeni mümkün olmuştur.

AURORA, Güneş'ten solar (güneş rüzgarları) rüzgarlarla gelerek yaklaşık 450 km/saniye hızla ilerleyen yüksek enerjili elektronların atmosferdeki gaz molekülleriyle çarpışması sonucunda ortaya çıkar.

SOLAR rüzgarlar, güneşten yaklaşık saatte 1 milyon mil hızla uzaklaşırlar. Ve güneşten ayrıldıktan yaklaşık 40 saat sonra, yeryüzü çekirdeğinin ürettiği manyetik güç çizgilerini izleyerek manyetosfere girerler. Burası gözyaşı damlası (söbe) biçiminde ve oldukça yüksek oranlarda yüklü elektrik ve manyetik alanlar bölgesidir.

MANYETOSFER rüzgarla gelen parçacıkların yapabileceği olası etkileri engeller ve kutup bölgelerine saptırır.

VE parçacıklar yeryüzünün en üst atmosferine girdiklerinde, yer kabuğu yüzeyinden 20 ila 200 mil yukarıdaki yüksekliklerde oksijen ve azot atomlarıyla karşılaşırlar. Ve onların iyonize olmasını sağlarlar. Işıma böyle başlar. Aurora'nın rengi, hangi atomla çarpıştığına ve karşı karşıya geldikleri yüksekliğe bağlıdır.

KIRMIZI - oksijen, 150 mil yüksekliğin üstü

YEŞİL - oksijen, 150 mil yüksekliğe kadar

MOR/EFLATUN - nitrojen, 60 mil üstündeki yükseklikler. Mavi - nitrojen, 60 mil yüksekliğe kadar Tüm manyetik ve elektriksel güçler, sürekli kayan kombinasyonlarda birbirleriyle etkileşirler.

BU kaymalar ve akışlar, 50,000 voltta 20,000,000 ampere kadar ulaşabilen atmosferik akımlar boyunca aurora'nın (ışığın) "dansı" şeklinde görülebilir.

BU çarpışma sonucu çok yüksek enerjili yeni bir elektron kazanan atomlar, kapasitelerinin çok üstünde enerjiyle yüklenirler. Normal şartlarda bir atom veya molekül yüksek düzeyde enerjiyle yüklenildiğinde, bu enerjiyi diğer atomlara çarparak hızla kaybeder. Ancak, molekül yoğunluğunun santimetreküp başına birkaç atom olduğu 80-150km arası yüksekliklerde bir atomun çarparak enerjisini aktaracağı bir diğer atoma rastlaması düşük bir olasılıktır. Bu yüzden atomlar fazla enerjiyi ışık halinde ve yavaşça (aurora sırasında elektronların çarptığı her atom aşağı yukarı 1 saniye kadar ışık yayıyor) yayıyorlar. Kutup ışıkları sıklıkla 11 yıllık güneş döngüsünün en yoğun zamanında görülür.

Kutup Işıkları

AURORALAR ENERJİ TÜRÜ

BU dönemde, güneş yüzeyindeki koyu lekeler sayıca artar. Güneşteki şiddetli patlamalar güneş lekeleriyle ilgilidir. Su sıralardaki etkinlik 2001 ve 2002 yıllarında gerçekleşmiştir. İşte bütün bu karşılaşmalar sonucu büyük miktarlarda enerji açığa çıkar. Bu enerjinin bir kısmı da auroralar şeklinde dışarı salınır. Genelde gece görülen aurora, çıplak gözle izlenebilir.

KUZEY Yarıküredeki aurora

görüntüsüne “ aurora borealis ”, Güney Yarımküre’dekine de “aurora australis” denir. Auroralar, güneşin dünya atmosferi üzerindeki etkilerinin en belirgin şekilde görülebilenidir. Çoğu auroralar yüksek kuzey ve güney enlemlerinde görülür. Özellikle yay, bulut ve çizgi şeklinde olurlar.

BAZILARI hareket eder, parlaklaşır ya da aniden yanıp sönerler. Yeşil, auroraların en yaygın rengidir.

Ancak çok yükseklerde olan auroralar kırmızı ya da pembe olabilirler. Çoğu aurora atmosferin 100 ile 1000 km aralığında oluşur. Bazıları atmosfer boyunca binlerce kilometre yatay uzunluğa sahip olabilir. Aura borealis Eylül-Ekim ve Mart-Nisan aylarında nispeten artış gösterir. Cree halkı bu ilginç olaya Ruhların Dansı adını vermişler. Tarih boyunca kuzey ışıklarının bir çok ismi olmuştur.

HAZIRLAYANLAR KADAVRA GRUBU

BARIS KARAKAS

İlkiz Alper İZLER

ZİYA Onur GÜVEN

Burak ÖZŞAN

TSK ELELE VAKFI BANKA BAĞIŞ HESAP NUMARALARI

Bağışlarınızın, vakfımıza ulaştığının tarafınıza bildirilebilmesi için, isim ve adres bilgilerinizi mutlaka işlemi yapan kişilere belirtiniz.

Ziraat Bankası

Ankara Kızılay Şube (TL) :

IBAN : TR970001000685390259905002

Ankara Kızılay Şube (USD) :

IBAN : TR700001000685390259905003

Ankara Kızılay Şube (EURO) :

IBAN : TR100001000685390259905016

Vakıf Bank

Ankara Kolej Şubesi (TL) :

IBAN : TR150001500158007288774545

Halkbank

Ankara Küçükesat Şube (TL) :

IBAN : TR290001200921600016000013

ING Bank

Ankara Cebeci Şube. (TL) :

IBAN : TR320009900505050500100006

Türkiye İş Bankası

Frankfurt Şube (EURO) :

IBAN : DE74502306000044000008

Ankara Şube (TL) :

IBAN : TR550006400000142006000000

Yapı Kredi

Ankara Cebeci Şube (TL) :

IBAN : TR470006701000000001000001

TEB

Ankara Meşrutiyet Caddesi Şube (TL) :

IBAN : TR770003200010500000030796

Akbank

Ankara KüçükEsat Şube (TL) :

IBAN : TR490004600101888000066182

Garanti Bankası

Ankara Anafartalar Şube (TL) :

IBAN : TR280006200071100006299431

26 Ağustos 2014'te 6000 kişilik gönüllü grubu ile Anıtkabir'de oluşturulan **"Canlı Atatürk Portresi ve İmzası"**

TSK Yararına Faaliyet Gösteren Vakıflar

TSK ELELE Vakfı
www.elele.org.tr
Tel : 0 312 431 99 36

TSK Güçlendirme Vakfı
www.tskgv.org.tr
Tel : 0312 468 87 88

TSK Mehmetçik Vakfı
www.mehmetcik.org.tr
Tel:0 312 284 19 70

TSK Dayanışma Vakfı
www.tskdv.org.tr
Tel : 0 312 448 13 11

TSK Eğitim Vakfı
www.tsk-yurt-vakif.org.tr
Tel : 0 312 231 21 10

Ortaklıklarımız ve İştiraklerimiz

TÜRKTRUST Bilgi İletişim ve Bilişim Güvenliği Hiz. A.Ş.

Bilgi, İletişim ve Bilişim Teknolojileri, Bilişim Güvenliği ve Elektronik İmza ile Elektronik Kimlik (Sertifika) Sağlayıcılığı alanlarında faaliyet göstermek üzere, 02 Ağustos 2004 tarihinde TÜRKTRUST Bilgi, İletişim ve Bilişim Güv. Hiz. A.Ş. kurulmuştur. Vakfımız % 99 hisse ile kurucu ortak statüsündedir.

TURKTIP-SAN Sağlık Turizm Eğitim ve Ticaret A.Ş.

Türk Silahlı Kuvvetleri yararına faaliyet gösteren altı vakıf tarafından, Sağlık, Otomotiv, Petrol, Eğitim, Ticaret ve Turizm alanlarında faaliyet göstermek üzere kurulan TURKTIP-SAN Sağlık, Turizm, Eğitim ve Ticaret A.Ş.ne Vakfımız % 25 hisse ile ortak bulunmaktadır.

MEHMETÇİK VAKFI Sigorta Aracılık Hizmetleri Ltd. Şti.

Türk Silahlı Kuvvetleri Yararına Faaliyet Gösteren üç vakfın birlikte kurduğu ferdî kaza, emeklilik, konut, kasko, sağlık, işyeri ve deprem sigortası branşlarında faaliyet gösteren şirkete vakfımız % 10 hisse ile ortak bulunmaktadır.

GÜLSAV Pazarlama Dağıtım. A.Ş.

Türk Silahlı Kuvvetleri Yararına Faaliyet Gösteren beş vakfın ortak olduğu GÜLSAV Paz.ve Dağ. A.Ş.ne, Vakfımız da % 49 hisse ile ortak bulunmaktadır.